

OBEC VALASKÁ BELÁ

KONSOLIDOVANÁ VÝROČNÁ SPRÁVA účtovnej jednotky verejnej správy

2020

OBSAH

1. Základná charakteristika konsolidovaného celku	3
1.1 Geografické údaje	3
1.2 Demografické údaje	3
1.3 Ekonomické údaje	4
1.4 Symboly obce	4
1.5 História obce	5
1.6 Významné osobnosti obce	7
1.7 Výchova a vzdelávanie	7
1.8 Zdravotníctvo	8
1.9 Sociálne zabezpečenie	9
1.10 Kultúra	10
1.11 Hospodárstvo	10
1.12 Organizačná štruktúra obce	12
2. Rozpočet obce na rok 2020 a jeho plnenie	14
2.1 Plnenie bežného rozpočtu – bežné príjmy a výdavky	16
2.2 Plnenie kapitálového rozpočtu – kapitálové príjmy a výdavky	16
2.3 Plnenie rozpočtu finančných operácií – príjmové a výdavkové finančné operácie	17
2.4 Výsledok rozpočtového hospodárenia za rok 2020 a jeho rozdelenie	18
3. Plán rozpočtu na roky 2021 – 2022	19
4. Bilancia aktív a pasív v celých €	20
4.1 Aktíva a pasíva za materskú účtovnú jednotku - obec	20
4.2 Aktíva a pasíva za konsolidovaný celok	23
5. Vývoj pohľadávok a záväzkov	26
5.1 Pohľadávky, záväzky, úvery za materskú účtovnú jednotku	26
5.2 Pohľadávky, záväzky, úvery za konsolidovaný celok	27
6. Účtovný výsledok hospodárenia	28
7. Ostatné dôležité informácie	32
7.1 Prijaté granty a transfery	32
7.2 Poskytnuté dotácie	33
7.3 Významné investičné akcie v roku 2020	34
7.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti konsolidovaného celku 2021 – 2022	34
7.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	34

1. Základná charakteristika konsolidovaného celku

Obec Valaská Belá je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Konsolidovaná výročná správa Obce Valaská Belá za rok 2020 je vypracovaná v súlade s § 20 a 22 § zákona NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších zmien doplnkov.

Obec Valaská Belá ako materská účtovná jednotka spolu s rozpočtovou organizáciou vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti (základnou školou s MŠ) tvorí jeden konsolidovaný celok verejnej správy na úrovni samosprávy obce.

Obec Valaská Belá je súčasťou súhrnného celku verejnej správy Slovenskej republiky.

1.1 Geografické údaje

Valaská Belá tvorí jednu z hlavných oblastí rozptýleného osídlenia na Slovensku. Leží v juhovýchodnej časti Strážovských vrchov. Jadro obce je obklopené Zliechovskou hornatinou, Nitrickými vrchmi a Malou Magurou. Na juhu a juhovýchode susedí oblasť Hornonitrianskej kotliny. Nachádza sa v Trenčianskom kraji v okrese Prievidza. Západná hranica katastra Valaskej Belej je aj hranicou okresu Prievidza. Susedné obce sú Čavojs, Temeš, Zliechov, Kopec, Horná Poruba, Dolná Poruba, Závada a Čierna Lehota.

Svojou rozlohou 6474 ha (64,74 km²) patrí k najväčším obciam na Slovensku. Je rozložená v dĺžke približne 12 km od Klinu až po vrch Homôlka po oboch stranách doliny. Pozostáva zo 6 častí: časť Valaská Belá – ústredie (centrum obce), časť Studenec, časť Matušiková, časť Stanáková, časť Škrípov a časť Gápel, v ktorých bolo v minulosti viac ako 90 lazov, v súčasnosti ich je 83.

Obec sa nachádza v nadmorskej výške od 380 do 910 metrov nad morom, stred obce vo výške 482 metrov nad morom.

1.2 Demografické údaje

Hustota osídlenia obce je 34 obyvateľov na km² a súčasný celkový počet obyvateľov je 2 155, z toho 1 056 mužov a 1 099 žien. Z celkového počtu obyvateľov žije na lazoch 251 ľudí, z toho v najvzdialenejšej časti obce – v Gápli 11.

Z hľadiska národnostného zloženia možno pokladať obyvateľstvo obce za homogénne, až 99 % obyvateľov je slovenskej národnosti. Obdobná štruktúra je aj vo vierovyznaní – 98 % obyvateľov je rímskokatolíckeho vyznania.

Od roku 1869 sa vedú pravidelné štatistiky o počte obyvateľstva. Do roku 1950 sa počet trvalo žijúcich obyvateľov v obci zvyšoval – v roku 1869 žilo v obci 2 779 osôb a postupne sa tento počet zvyšoval, pričom už v roku 1910 Valaská Belá prekročila hranicu 4 000 obyvateľov. Pri ďalšom sčítaní ľudu dosiahla maximum 4 436 obyvateľov. Pred druhou svetovou vojnou nastal mierny pokles (odchody za prácou, zlá hospodárska situácia). V roku 1950 sa počet obyvateľov prudko znížil až na 4 000 – na úroveň začiatku 20. storočia. Hoci sa životná úroveň a bytová situácia v 50-tych rokoch 20. storočia výrazne v obci zlepšila, začalo prudké spriemyselnovanie Slovenska, ktoré malo vplyv na hromadnejší odchod mladých obyvateľov z obce za prácou do priemyselných centier.

Demografický vývoj z hľadiska vývoja počtu obyvateľov v uplynulých rokoch je stále nepriaznivý – pokračoval klesajúci trend a starnutie obce. Po sčítaní obyvateľov v roku 2001 evidovala obec 2 421 obyvateľov a o desať rokov neskôr – v roku 2011 už len 2 225 obyvateľov. Podľa súčasnej evidencie obyvateľstva na obecnom úrade počet obyvateľov k 31. 12. 2020 poklesol oproti stavu k poslednému dňu minulého roka o 28 ľudí – na 2 155, z toho 1 056 mužov a 1 099 žien. Z dlhodobého hľadiska počet obyvateľov neustále klesá.

Počet obyvateľov obce v troch posledných sčítaniach ľudí podľa vekovej štruktúry

Rok	Počet obyvateľov			Veková štruktúra					Podiel počtu z trvale bývajúcich obyvateľov vo veku (v %)		
	Spolu	Muži	Ženy	0-14	15-59 muži	15-54 ženy	60+ muži	55+ ženy	pred-produk.	pro-duk.	po-produk.
1991	2623	1300	1323	563	780	618	236	426	21,40	53,30	25,40
2001	2427	1226	1201	413	822	663	196	325	17,0	61,20	21,50
2011	2225	1120	1105	279	748	601	226	371	12,54	60,62	26,84

Najnovšie sčítanie obyvateľov na Slovensku, teda aj v našej obci, by sa malo uskutočniť v roku 2021.

1.3 Ekonomické údaje

V roku 2011, kedy sa uskutočnilo aj posledné sčítanie obyvateľstva, bolo z celkového počtu obyvateľov 872 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo je 39,19 %. Nezamestnaných osôb bolo evidovaných 137, čo predstavovalo 15,71 % z ekonomicky aktívnych obyvateľov (bez pracujúcich dôchodcov).

Vývoj nezamestnanosti v obci

Dlhodobá miera nezamestnanosti v našej obci sa aj v roku 2020 pohybovala zhruba na úrovni predchádzajúceho roka – okolo 4,0 %. Zo štatistiky nezamestnanosti podľa ÚPSVR v Prievidzi za predchádzajúce roky vyplýva, že v porovnaní s ostatnými obcami okresu Prievidza Valaská Belá dlhodobo dosahuje jednu z najnižších mier nezamestnanosti, čo ovplyvňuje skutočnosť, že obec je situovaná na okraji okresu Prievidza a susedí s okresom Ilava, v ktorom je miera nezamestnanosti oveľa nižšia ako v okrese Prievidza. Okrem toho vzdialenosť do krajského mesta Trenčín je asi taká veľká, ako do Prievidze, čo umožňuje občanom hľadať si zamestnanie i mimo okresu – v Dubnici nad Váhom, v Ilave, alebo v samotnom Trenčíne.

Dlhodobo nezamestnaní občania sú v staršom veku, sú to najmä muži nad 50 rokov, o ktorých je na pracovnom trhu nižší záujem. Niektorí pracujú na aktivačných prácach v obci.

1.4 Symboly obce

Súčasný **erb obce** vytvorili heraldici Ladislav Vrteľ a Dragica Vrteľová. Má podobu dvoch štítov; vo vnútornom menšom striebornom srdcovom štíte je zo zeleného trojvršia vyrastený v strede zelený smrek, za ktorým je v zadnom zelenom srdcovom štíte skrížené náradie: sklonená strieborná kosa so zlatým kosiskom, trojzubé zlaté vidly, zlaté hrable a strieborný cep so zlatou rukoväťou.

Vlajka obce pozostáva zo siedmich pozdĺžnych pruhov vo farbách žltej (1/9), zelenej (2/9), bielej (1/9), zelenej (1/9), bielej (1/9), zelenej (2/9) a žltej (1/9). Pomer strán vlajky je 2:3 a ukončená je tromi cípmi a dvoma zástrihmi, ktoré siahajú do jednej tretiny jej listu.

Pečať obce je okrúhleho tvaru, uprostred s obecným erbom, pod ktorým je umiestnený nápis „OBEC VALASKÁ BELÁ“. Má priemer 35 mm, v súlade so všeobecnými predpismi o používaní obecných symbolov.

1.5 História obce

Valaská Belá je jednou z najstarších osád beliansko-rudnianskej doliny. Vznik obce nemá presný dátum. Názov Valaská Belá – Bella Valaszka sa prvý krát vyskytuje v listine z roku 1120, ale táto listina sa pokladala za falzum. Až koncom 13. storočia máme maďarský záznam (rok 1272) – Bélapatak, z ktorého môžeme len usudzovať, že Valaská Belá vznikla v dobe kolonizácie Slovenska na prelome 12. storočia, zvlášť zosilnenej v druhej polovici 13. storočia po tatárskom vpáde. Smerodajnejšia listinná zmienka o vzniku obce podľa niektorých historických prameňov je však až z roku **1324** (pod menom Belafelde). Vo Féjerovom Codexe Diplomaticus Hungariae je prvá zmienka o obci z roku 1272, 1324, kde sa spomína Belapotok ako hranica medzi Košecou a Zliechovom. Ako Bulaa sa spomína v roku 1553 pri súpise port (usadlostí). V Tereziánskom súpise z roku 1753 je obec nazývaná ako Bela. V Lexikone obcí z roku 1808 od G. Lipovského je Bella Valaszka a Valaszka Bela je označená v daňovom súpise z roku 1828. Vyskytli sa aj názvy Walaska Béla a Valaská Bělá. Ďalšie názvy obce v niektorých rokoch: 1774 – Bela, 1786 – Bella, 1808 – Bela, Valaszká Bella, Walaská Bela, 1863-1898 – Valaszkabella, 1900 – 1913 – Belapotaka, 1920 – Valašská Belá, 1927 – Valaská Belá. Podľa Vlastivedného súpisu obcí bola **Valaská Belá založená na valašskom práve**. Vznikla z kopaničiarskych osád. Základom obce bola osada Sebedružka, ležiaca na úpätí Homôlky, ktorá oddeľovala Nitriansku župu od Trenčianskej župy. Postupom času sa Sebedružka stala lazom a stred obce sa posunul na dnešné miesto. Osadu založili zemepáni Ujfallussyovci a Rudnayovci. Majitelia Košeckého hradu Petroczyovci viedli s týmito rodinami boje od roku 1543 až do roku 1591. V roku 1324 obec patrila Ujfalussyovcom, od roku 1427 Bossányovcom, neskôr nitrianskemu biskupovi, Rudnayovcom, Splényiovcom. V 16. storočí bola Valaská Belá definitívne kráľovskou kúriou priznaná Ujfallussyovcom a Rudnayovcom. V rokoch 1883-1945 existoval v obci Obvodný notársky úrad, patriaci do okresu Prievidza. Valaská Belá patrila do Nitrianskej župy, ale od roku 1949 do roku 1959 patrila do okresu Ilava a žilinského kraja. Od 1. januára 1959 bola obec znovu začlenená do prievidzského okresu. V súčasnosti patrí do trenčianskeho kraja.

Obec a jej obyvatelia

Obec Valaská Belá **nie je osadou čistého typu**. Najstaršie domy boli stavané do podoby kruhovej, netvoriac domorad, ale takzvané „**grunty**“. To znamená, že domy, nielen obytné, ale i hospodárske stavby, boli postavené okolo spoločného dvora (k najstarším a najväčším gruntom patrili – grunt U Slugňov, U Labov, U Tantošov, U Kráľov, Topákov grunt...). Spoločné mali kamenné, jednoposchodové komory. Pred komorami boli pitvory, ktoré mali tvar oblúkových výklenkov, zvané rampúchy. Jednotlivé grunty boli od seba vzdialené 100-150 m. Tým obec nadobudla pretiahnutý tvar. Jeden až dva grunty (niekedy aj viac) tvorili **laz**. Najväčším lazom bol Bukovec, ktorý mal okolo 30 domov. Traduje sa, že na Valaskej Belej bolo kedysi spolu až 99 lazov. Dnes ich vieme pomenovať 83. Niektoré lazy sú od centra obce vzdialené 5-6 km. V zime je k nim ťažký prístup a tieto miesta sú akoby odrezané od sveta. V lete tam býval nedostatok vody, obyvatelia boli nútení chodiť pre vodu

niekde aj viac ako jeden kilometer. Kedysi ľudia na lazoch žili ťažký život a vo všetkom boli odkázaní len na svoje vlastné sily. Obyvatelia lazov boli zväčša príslušníci jednej rodinnej vetvy alebo jednej rodiny. Názvy lazov boli pomenované podľa jednotlivých rodín (napr. Kochanovci, Pánisovci), alebo podľa zemepisných oblastí (pod Skalkou). Niektoré postupom času zanikli. Ťažké životné podmienky nútili ľudí sťahovať sa dole do dediny. V súčasnosti žijú ľudia len na niektorých lazoch. Väčšina domov na lazoch je prestavaná na rekreačné chaty a chalupy. Domčeky boli kedysi malé a nízke, bez akýchkoľvek architektonických ozdôb. Stavali ich väčšinou z dreva, pokrývali slamou. Interiéry neboli ozdobované vôbec, pretože boli celkom zadymené a začiernené dymom a sadzami z ohniska v izbe, keďže dym z neho nebol odvádzaný komínom, ale celou povalou a prípadnými štrbinami (domy boli pôvodne bez komína). Dom sa skladal z dvoch miestností – z komory a izby. Neskôr sa domy stavali z pálenej i nepálenej – surovej tehly. Našli sa však aj domy z kameňa, najčastejšie z vápenca. Tieto domy boli už úhľadnejšie, dym vychádzal komínom. Slamenú strechu neskôr nahrádzali drevenými šindľami a v novej dobe potom škridlou a eternitom.

Pôvodným zamestnaním „starých Valaskobeľanov“ bolo **pasenie oviec a salašníctvo**. Ovce chovali gazdovia z dediny i lazov, tí bohatší vlastnili aj 120 oviec. Tiež sa venovali poľnohospodárskym prácam a chovu hovädzieho dobytku, kôz a hydiny. Pokles chovu nastal v 60-tych rokoch 20. storočia, kedy nastal rozvoj industrializácie krajiny. Na jar roku 1949 bolo založené Jednotné roľnícke družstvo I. typu, ktoré začalo hospodáriť na jeseň v roku 1949 na výmere 400 ha. Jeho existencia bola ale krátka, trvala len niekoľko mesiacov.

V obci bola dobre zastúpená aj **domáca výroba**. Ľudia si vedeli doma vyrobiť truhlice na obilie, šatstvo, drevený riad, koše na zemiaky a ovocie, metly, či súkno. Z potravín vedeli dopestovať takmer všetko – z plodín najviac zemiaky, kapustu, jačmeň, ovos, konope, ľan, zo strukovín, hlavne fazuľu a hrach, ďalej cibuľu, kvaku, mak a pre dobytok kýmnu repu. Nedostatkom bola soľ a cukor. V 18. storočí v obci pracovali mlyny, súkennícka valcha a traja kováči. Už v prvej polovici 18. storočia sa tu objavili aj rozvinuté formy podomového obchodu a potulného zamestnania. Išlo o **sklenárstvo a oknárstvo**. Pôvod oknárstvu vo Valaskej Belej dali počiatky výroby tabuľového skla v **gápelskej sklárni**. Vznik gápelskej sklárne spadá do obdobia, kedy sa sklárne zakladali vo veľkom počte na šľachtických a cirkevných majetkoch, aby sa zúžitkovalo vtedajšie veľké a nevyužité bohatstvo lesov na našom území. Svoje výrobky miestna skláraň dopravovala najskôr po ceste do 30 kilometrov vzdialenej železničnej stanice Nováky. Neskôr, od roku 1925, po **úzkokol'ajke Ilava – Zliechov – Gápel**. Kuriózna sklárska preprava však netrvala dlho, pretože v roku 1929 bola skláraň v Gápeli zrušená. Podomoví obchodníci z Valaskej Belej sa výrazne zaslúžili o rozšírenie dobrého mena gápelského tabuľového skla, ktoré roznášali v krošni na chrbte. Valaská Belá sa stala kolískou slovenských oknárov. Spočiatku mali oknári voľnosť v podnikaní a mohli sa pohybovať bez obmedzenia. Za zárobkom chodili hlavne do Pešti, ale aj do Eséku, Bukváru, Dolováru a Báčky, neskôr už len na Dolnú zem a Moravu. Belianski oknári a sklári vytvorili profesiu, ktorá vynikla ako slovenské národné špecifikum. Dnes sa už síce život zmenil, ale prítomnosť nadväzuje na dedičstvo oknárov, ktorí vstúpili prítulnosť ku sklu celým generáciám. Dali tak v minulom storočí prvý impulz pre vznik **sklárskeho výrobného družstva** vo Valaskej Belej, ktoré zaniklo pár rokov po „nežnej revolúcii“. Dnes sú v obci už len menšie súkromné sklárske firmy. V obci bola zastúpená aj **textilná výroba** – výrobné družstvo Ľudová tvorba vo Veľkom Rovnom mala od roku 1951 prevádzku textilnej výroby vo Valaskej Belej. Predmetom výroby Ľudovej tvorby boli bavlnené šatky, uteráky, posteľné tkaniny, obrusy a iné produkty. V dôsledku nedostatku kvalitného materiálu a vysokým dopravným nákladom ako aj slabému odbytú prevádzka vo Valaskej Belej ukončila v roku 1994 svoju výrobu.

1.6 Významné osobnosti obce

Každá krajina, mesto, obec má svoje osobnosti. Ludí, ktorí tvoria nielen pre seba, ale aj pre svoje okolie. Zanechávajú po sebe niečo, čo je trvalé, ich diela nemajú pominuteľnú hodnotu. Aj s našou obcou sú späté mnohé významné osobnosti. Niektorí sa tu narodili, študovali alebo pôsobili.

Naši občania si hlboko ctia a vážia rodákov, ktorí celý svoj život zasvätili Bohu a práci v katolíckej cirkvi, ale i tých, ktorí sa tu síce nenarodili, ale dlhé roky tu aktívne pôsobili. Medzi nich patria kňazi: Prof. Dr. Anton Hlinka, Dr. Pavol Kováč, Páter Sebastian Labo a Peter Dušička SVD.

V oblasti umenia a kultúry sú to: akademický maliar Jozef Trepáč, akademický maliar Imrich Plekanec a spisovateľka Ružena Gaubeová.

1.7 Výchova a vzdelávanie

Výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje „**Základná škola s materskou školou Valaská Belá**“. Na základnej škole sa vyučujú dva cudzie jazyky – nemčina a angličtina. V roku 2020 učilo na škole 12 učiteľov, 2 asistenti učiteľa a 1 vychovávateľka.

Celý rok 2020 bol poznačený rozšírením pandémie COVID-19, čo sa odrazilo výrazne na veľmi nepriaznivej situácii v oblasti školstva v celej SR, a teda aj v našej obci. Značnú časť finančných prostriedkov musela škola použiť na zabezpečenie protiepidemiologických opatrení, nakúpiť množstvo čistiacich a dezinfekčných prostriedkov a pomôcok na zabezpečenie ochrany detí a aj zamestnancov školy. Z dôvodu pandémie nebola zrealizovaná tradičná škola v prírode a finančné prostriedky škola vrátila na účet Okresného úradu – odboru školstva v Trenčíne. Veľkú časť roka muselo vedenie školy zabezpečiť dištančné vzdelávanie, pretože škola bola zavretá z dôvodu karanténnych opatrení po zistení positivity na COVID-19 priamo u zamestnancov a aj niektorých detí v škole a materskej škole. Uzavretie školy na dlhší čas malo tiež za následok to, že škola dosiahla veľmi malý príjem z vlastných prostriedkov oproti tomu, aký bol po iné roky. Nenaplnila rozpočet vlastných príjmov v roku 2020 a preto nemohla zrealizovať všetky plánované školské aktivity.

Základná škola poskytovala základné vzdelanie v roku 2020 v deviatich triedach od januára do septembra 162 žiakom, od septembra do konca roka 158 žiakom. Bežné výdavky na prevádzku základnej školy spolu za rok 2020 boli hradené zo zdrojov štátneho rozpočtu spolu v čiastke **554 908 eur**, z toho normatívne FP boli v sume 514 692 eur a nenormatívne FP boli poskytnuté v sume 40 216 eur. Zdroje na krytie výdavkov od iných právnických a fyzických osôb v roku 2020 predstavovali spolu čiastku 473 eur.

Z normatívnych FP pre základnú školu na rok 2020 by sa škole nepodarilo vykryť všetky výdavky na prenesené kompetencie, nepostačujúci zdroj pomohli doplniť vlastné príjmy školy za prenájom len vo veľmi malej miere, vedenie školy ich s dovoľením zriaďovateľa použilo podľa potrieb a zvažovania na konci roka na úhradu tých nákladov, kde financie chýbali.

Do materskej školy bolo prijatých v danom školskom roku 44 detí do dvoch tried, z toho v predškolskej triede bolo 18 predškolákov. Materská škola bola však kvôli pandémie prevažnú časť roka zatvorená. Bežné výdavky na prevádzku materskej školy spolu za rok 2020 boli hradené zo zdrojov obecného rozpočtu určených na financovanie originálnych kompetencií spolu v čiastke 104 773 eur, z toho 83 806 eur bolo určených pre materskú školu a 20 967 eur pre školskú jedáleň MŠ. Časť bežných výdavkov na mzdy a odvody v MŠ v sume 13 840 eur bola refundovaná z prostriedkov ESF a ÚPSVR z dôvodu naplnenia

programu štátu – udržania zamestnanosti v MŠ, ďalej 3 017 eur bol BT z dotácie ŠR (z nenormatívnych finančných prostriedkov) určeného na výchovu a vzdelávanie a 3 715 eur sme dostali pre materskú školu na úhradu časti nákladov na pedagogického asistenta z Metodicko-pedagogického centra.

Na mimoškolské aktivity sú pri základnej škole zriadené školské zariadenia: školský klub detí a centrum voľného času, ktoré boli kvôli pandémie v roku 2020 prevažne zatvorené a nemohli poskytovať tak ako po iné roky predtým celú škálu krúžkovej záujmovej činnosti a doplnkových vzdelávacích aktivít.

Podľa analýzy doterajšieho vývoja možno konštatovať, že rozvoj vzdelávania v danom roku ustal z dôvodu pandémie, na základnej škole prebiehalo prevažnú časť roka dištančné vzdelávanie, s ktorým nemali v doterajšej histórii školstva žiadne skúsenosti ani žiaci ani pedagógovia. Zvládnuť novú situáciu bolo pomerne ťažké a náročné pre obe strany. Cieľom školy zostalo aj naďalej orientovať sa na zvýšenie jazykových znalostí a jazykovej zdatnosti žiakov a detí, vrátane cudzích jazykov a prehĺbovanie vedomostí a zručností v oblasti informačných technológií a počítačovej gramotnosti. Efektívna práca s počítačom sa v roku 2020 ukázala ako nevyhnutná, aby sa žiaci dokázali spojiť cez internet s pedagógmi a potom pracovať aj samostatne, prípadne s pomocou rodičov, prostredníctvom internetovej siete a počítačovej techniky.

V priebehu roka 2020 boli dokúpené rôzne učebné a didaktické pomôcky, počítače a ich príslušenstvo, záložné zdroje, zaplatený servis programového vybavenia na ochranu prenášaných informácií prostredníctvom dištančného vzdelávania. Nečakané výdavky v tomto roku mala škola v súvislosti s riešením problémov pandemickej situácie (COVID-19) a prijatými proti pandemickými opatreniami – škola zakúpila nevyhnutné čistiace a dezinfekčné prostriedky, difuzéry a ostatný materiál, na čo vynaložila spolu 3 851 eur. Na zabezpečenie dištančného vzdelávania zakúpila potrebné učebné pomôcky učiteľom a ostatným pedagogickým zamestnancom, platila servis programových vybavení, kúpila a doplnila aj interiérové vybavenie – stoly, stoličky do tried a učební, vozíky na mapy, pult na notebooky.

Areál okolia školy tvoria vysadené zelené plochy a športová časť: doskočisko, bežecká dráha a multifunkčné ihrisko. V tejto časti je taktiež vybudovaná relaxačná časť pre žiakov na oddych a aktivity, kde je stabilný krb, k dispozícii sú drevené lavice a stoly, mobilné altánky. Škola je priestorovo zložená z dvoch budov. V hlavnej budove prebieha výchovno-vzdelávací proces v 9 triedach a v 6 odborných učebniach (učebňa fyziky a chémie, učebňa prírodopisu, učebňa vybavená počítačmi a notebookmi, učebňa zemepisu a dejepisu), školskej knižnici, telocvični. V suteréne hlavnej budovy sú dve šatne pre žiakov. Súčasťou hlavnej budovy sú priestory v súčasnosti využívané na bývanie zamestnancov školy – tri byty. Vedľajšia budova slúžila ako školský klub detí, školské stravovacie zariadenie, jedáleň pre cudzích strávníkov, verejná knižnica.

1.8 Zdravotníctvo

Dennú zdravotnú starostlivosť v obci poskytoval v 1. štvrtroku roka 2020 už len všeobecný lekár v ambulancii pre dospelých, ktorý ukončil svoje pôsobenie v obci. Ku koncu roka začal v obci pôsobiť nový mladý lekár, ale s časovým obmedzením – len 2 dni v týždni, v utorok a vo štvrtok. Detská lekárka v obci nepôsobí od roku 2019. Žiaden iný detský lekár, či lekárka už nemali záujem v obci pôsobiť.

V objekte zdravotného strediska bola 19 rokov zriadená aj súkromná lekáreň, ktorá však k 1. júlu 2019 zanikla a odvtedy sa nepodarilo inú lekáreň v obci zriadiť a otvoriť.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno konštatovať, že o rozvoji zdravotnej starostlivosti sa v obci dlhodobo nedá už vôbec hovoriť, nielenže bol pozastavený, ale sa neustále veľmi zhoršuje. Napriek tomu, že obec je vlastníkom budovy veľkého zdravotného strediska, nedarí sa zabezpečiť zubného lekára, ani detského lekára, ani činnosť lekárničky. A výhľadovo bude problematické naďalej zabezpečovať pre obec aj štandardnú lekársku starostlivosť obvodného lekára pre dospelých. V plnej miere sa prejavuje skutočnosť, že Slovensko trpí všeobecným nedostatkom lekárov a zvlášť lekárov ochotných ordinovať v malých odľahlých obciach, kde práve žije veľa starých a chorých ľudí.

1.9 Sociálne zabezpečenie

Priamo v obci nie je žiadne zariadenie, ktoré by poskytovalo sociálne služby. Starých občanov, ktorí potrebujú už nepretržitú starostlivosť, sa zamestnankyňa obce (na úseku sociálnej starostlivosti) snaží v súčinnosti s najbližšou rodinou žiadateľov umiestňovať podľa ich požiadaviek do sociálnych zariadení mimo obce. Na pobyt takto umiestnených občanov v roku 2020 obec prispievala z vlastných finančných zdrojov už trom občanom, ktorým nepostačujú vlastné príjmy na krytie nákladov na pobyt v zariadení. Trend je taký, že takýchto občanov bude v budúcnosti určite pribúdať, čo má vplyv na zvýšenie výdavkov obce, ktorá musí zo zákona prispievať na úhradu časti nákladov súvisiacich s ich pobytom v sociálnych zariadeniach.

Tak ako sa predpokladalo na základe analýzy doterajšieho vývoja, sociálne služby obce sa orientujú na zabezpečovanie opatrovateľskej služby priamo v domácnostiach občanov, ktorí sú na opatrovanie odkázaní. V roku 2020 obec zamestnávala 5 opatrovateliek, ktoré poskytovali opatrovateľskú službu 9 starým občanom.

K cieľom a prioritám rozvoja sociálnych služieb v obci podľa „Komunitného plánu sociálnych služieb obce Valaská Belá“ platného do roku 2018 patrili:

- rozširovať opatrovateľskú službu podľa potreby obyvateľov a dbať na to, aby ju vykonávali profesionálne opatrovatelky s potrebným vzdelaním a zručnosťami;
- zriadiť denné centrum (bývalý klub dôchodcov) v priestoroch budovy obecného úradu, ktoré by zároveň slúžilo i spoločenským organizáciám, ako sú: ZO Zväzu zdravotne postihnutých Valaská Belá, ZO Zväz protifašistických bojovníkov v obci a iným;
- zriadiť prepravnú službu pre dôchodcov (hlavne pre obyvateľov časti obce – Gápľa);
- vybudovať stredisko osobnej hygieny v zmysle § 60 zák.NR SR č. 448/2008 Z. z. v platnom znení;
- zriadiť práčovňu a čistiareň;
- zrekonštruovať posilňovňu, ktorá sa nachádza v priestoroch zdravotného strediska;
- rozšíriť materskú škôlku o jednu triedu.

Obci sa podarilo splniť len prvý, predposledný a posledný stanovený cieľ, ostatné neboli splnené doteraz.

V roku 2020, podobne ako v predchádzajúcom roku, sa vedenie obce komunitným plánom, jeho prepracovaním, prípadne doplnením a naplánovaním iných cieľov v rozvoji sociálnych služieb na ďalšie roky nezaoberalo, okrem skutočnosti, že bolo individuálne prerokované zabezpečovanie stravy pre dôchodcov rozvozom obedov zo školskej jedálne po obci podľa ich záujmu. Táto aktivita, ktorú obec realizuje od septembra 2019, sa naďalej uskutočňovala aj v roku 2020, pričom rozvoz obedov po obci, aj v časti Gápel, zabezpečila obec na vlastné náklady.

1.10 Kultúra

Kultúrno-výchovná práca spojená s organizovaním spoločenského života a sprostredkovaním umeleckých hodnôt občanom obce, ako aj knižnička a informačná činnosť (miestna knižnica), je už päť rokov organizačne začlenená priamo pod riadenie starostu obce - na obecný úrad, z dôvodu, že ku koncu roka 2015 zanikla po 21 rokoch samostatná obecná príspevková organizácia Miestne kultúrne stredisko.

Na základe analýzy kultúrno-spoločenských akcií organizovaných v roku 2020 je možné konštatovať, že sa pod vplyvom pandémie, oficiálne označovanej ako COVID-19 a opatrení prijatých štátom na zabránenie jej nekontrolovateľného šírenia, verejný kultúrny život v obci úplne ochromil. Mnohé tradičné plánované kultúrno-spoločenské akcie boli úplne zrušené. Ľudia sa nemohli stretávať na akciách, ktoré mali byť orientované na zachovávanie obecných tradícií a folklórnej činnosti, oslavách významných historických udalostí a rôznych podujatiach, na ktorých si v minulosti obyvatelia a hostia upevňovali dobré medziľudské vzťahy, kvalitný duchovný život a v neposlednej miere aj lokálpatriotizmus k obci.

1.11 Hospodárstvo

Ubytovacie služby

Chata Homôlka, sídliaca pod vrchom Homôlka, ktorá má kapacitu 120 miest a 27 prísteliek a v súčasnom období osem stálych zamestnancov, prežívala v minulom roku kritické obdobie. Z dôvodu pandémie COVID-19 a opatrení na zabránenie jej šíreniu, nemohli hostia prichádzať ani v letnom, ani zimnom období tak, ako to bolo v minulosti, keď najväčšiu klientelu z hostí tvorili deti navštevujúce v školu v prírode, letné tábory, zimné lyžiarske kurzy a pod.

V ubytovni, kde sa tradične výborne varí a ktorá je vybavená spoločenskou miestnosťou, dvomi bufetmi (jeden je lyžiarsky), priestory väčšinu roka zívali prázdnotou. Pri chate sa nachádzajú tri lyžiarske vleky, ale hostia – poväčšine Slováci, neprichádzali pravidelne, ale len sporadicky – podľa vývoja pandémie a prijímania platných protiepidemiologických opatrení.

Stravovacie služby

- Chata Homôlka, Hotel Partizán na Homôlke
- Country Ranč Klin – okrajová časť obce asi 5 km od centra
- Pohostinstvo Dolinka – v časti obce Gápel

Kaderníctva – v centre obce

- Kaderníctvo MAJKA
- Dámske a pánske kaderníctvo Daniela Šedíková

Kozmetika – v centre obce

- Kozmetický salón Ellisia

Pneuservis

- Pneu-Peter, Mária Dolinajová

Osobná doprava

- BELABUS - Ľuboslav Furka
osobná doprava po území Slovenska a v rámci EÚ.

Oprava a predaj bicyklov

- Miroslav Feiler, Valaská Belá

Povrchová úprava kovov – kataforéza

- AUDO – Panter, Samuel Topák

Výkup druhotných surovín – železo, farebné kovy

- Ivan Šimko, Valaská Belá.

Najvýznamnejší priemysel v obci

Medzi najvýznamnejšie odvetvia priemyslu v obci patril **sklársky priemysel**. Už v 18. storočí, ako je to už v texte spomenuté, v osade Gápel začala fungovať malá sklárňa, ktorá neustále rástla. Existovala s malými prestávkami až do 20. storočia.

15. januára 1956 bola premiestnená do ústredia obce Valaská Belá. Nové výrobné družstvo malo názov **Krištál' - sklárske ľudové družstvo Valaská Belá**. Tak, ako podnik postupne po roku 1990 upadal, bolo prepustených mnoho remeselníkov a odborníkov na prácu so sklom. Jednou zo šancí bolo založenie vlastnej firmy. Takto vzniklo v obci niekoľko malých firiem na brúsenie a maľbu skla, na zasklievanie, na výrobu zrkadiel a pod. V minulom období ich bolo viac, v súčasnosti fungujú už len:

- **Peter Dolinaj, Sklený sen** – fúkanie skla. S cieľom pokračovať v tradícii nášho kraja a nadviazať na sklárske umenie starých majstrov sklárov z osady Gápel, patriacej obci Valaská Belá, bola v januári 2007 v našej obci zriadená remeselná dielnička majstra sklára, ktorej hlavným cieľom prevádzkovania je priblížiť občanom a návštevníkom obce krásu a tradíciu ručne fúkaného a hutne zdobeného skla. Zakladateľom spolku je Peter Dolinaj z Valaskej Belej. Spolok ponúka prehliadku starodávnej remeselnej dielničky majstra sklára priamo pri výrobe umeleckých kúskov zo skla, ako aj prehliadku drevených foriem a náradia, starých kovových nástrojov a pomôcok používaných pri tvarovaní a zdobení skla. V dielničke je možné vidieť aj rôzne výrobky pochádzajúce z gápelskej sklárne z konca 18. storočia, z 19. a prvej štvrtiny 20. storočia, ktoré sa dodnes zachovali.
- **Jaroslav Ďurmek, CRYSTAL** – brúsenie krištáľového skla;
- **Pavol Matlo** – výroba interiérových zrkadiel.

Od roku 2006 do roku 2016 realizovala výrobnú činnosť v obci miestna pobočka spoločnosti **LEONI Slovakia, spol. s r. o.**, ktorá sa orientovala na **elektrotechnický priemysel**, realizovala výrobu káblových zväzkov do bielej techniky. Zrušením výroby prišlo o zamestnanie 150 ľudí, ktorí si museli nájsť prácu v iných firmách. V súčasnosti využíva jestvujúce výrobné priestory firma **SaarGummi, Slovakia, s.r.o., Valaská Belá**, ktorá sa orientuje prevažne na výrobu komponentov pre automobilový, elektrotechnický a gumársky priemysel.

Drevársky priemysel v obci Valaská Belá, ktorá sa nachádza v horskom prostredí, prezentujú tri súkromné firmy, ktoré majú vo svojom programe prácu s drevom:

- **J&F, spol. s r. o.** – spracovanie dreva, so sídlom v obci Valaská Belá;
- **Emil Dlábik – DREMI** – pílenie drevnej hmoty, piliarska výroba stavebného reziva;
- **Viliam Lukáš – VIERI** – piliarske práce.

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci kedysi a dnes

V rokoch 1961 – 1997 pomerne dobre fungoval štátny poľnohospodársky podnik Štátny majetok v Nitrianskom Rudne, ktorý mal v našej obci dva hospodárske dvory – na lazoch v časti obce Stanáková „U Kučerov“ a „U Kuricov“. Tieto sa v r. 1997 zlúčili, pretransformovali na novú poľnohospodársku firmu **Čierna hora, a. s., Valaská Belá**,

hospodáriacu v katastri obce na výmere 1 750 ha. Táto firma existuje dodnes. Sústreďuje sa hlavne na chov oviec, kôz, hovädzieho dobytku a v nedávnej minulosti i kureniec. Firma sa v minulosti pokúšala pestovať kukuricu a jačmeň, ale dosahovala v našich klimatických podmienkach malé výnosy. Hospodárenie s týmito produktmi kládlo vysoké finančné nároky a vytváralo problémy. Vo firme sú stále odkázaní na štátne dotácie, lebo odberatelia neustále vytvárajú tlak na znižovanie nákupných cien. V roku 2009 bola na podujatí Ovenálie Východná 2009 bryndza, ktorú vyrába spoločnosť Čierna hora, a. s., vyhlásená za najlepšiu na Slovensku.

Okrem poľnohospodárskej firmy Čierna hora, a. s., pôsobia v obci asi 3 súkromní poľnohospodári. Ich počet oproti minulému roku rapídne klesol. Chovajú kravy, ovce a kozy na mlieko, časť produkcie predávajú. Občania obce sa sami zásobujú zeleninou, zemiakmi, ovocím, ktoré si zväčša dorobia na vlastnej pôde. Tie druhy zeleniny, pre ktoré nie sú v obci vhodné klimatické podmienky na pestovanie, ale občania ich už dlhodobo zaradili do svojho stravovacieho systému, si nakupujú od pestovateľov z blízkeho okolia.

Lesná správa bola založená v roku 1974, vznikla z bývalých poľesí Nitrianske Rudno, Valaská Belá, Zliechov, Gápel a Liešťany. V rokoch 1975-1979 boli prevzaté nelesné pôdy zo správy štátneho podniku ŠM Nitrianske Rudno s cieľom zalesniť ich. Od 80-tych rokov 20. st. sa zmenil názov na Severoslovenské štátne lesy – Lesný závod Prievidza, Lesná správa Valaská Belá. Výmera pôdy, ktorá bola lesnou správou obhospodarovaná, bola viac ako 6 000 ha. Lesná správa uskutočňovala a zabezpečovala: zalesňovanie, ochranu lesných kultúr, prerezávky, ostatné pestovateľské práce, upratovanie haluziny, ťažbu dreva, približovanie dreva. Okrem týchto výkonov vykonávala aj iné práce: výrobu sadeníc v lesných škôlkach, čistenie chodníkov, posedov, krmidiel zveri, poľnohospodárske práce pri zbere krmovín pre vlastnú potrebu a iné.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hoci sa hospodársky život v obci bude naďalej orientovať na poľnohospodársku výrobu a rozvoj služieb, tieto oblasti pomaly začínajú stagnovať, neočakáva sa ich rozvoj.

1.12 Organizačná štruktúra obce

Obec Valaská Belá, ktorá ako samostatná samosprávna a správna jednotka vznikla prijatím zákona SNR č. 369/1990 Zb. z. o obecnom zriadení, funguje od 1. 1. 1991. Jej sídlom je Obecný úrad Valaská Belá 1. Obci bolo pridelené identifikačné číslo organizácie (IČO) **00318531** a daňové identifikačné číslo (DIČ) **2021211830**.

Obec nemá v súčasnosti zriadenú funkciu prednostu obecného úradu, zamestnanci úradu sú v priamej riadiacej pôsobnosti starostu obce. Obec na obecnom úrade zamestnávala sedem technicko-administratívnych zamestnancov s prevahou duševnej činnosti, ktorým sú podľa pracovných náplní zverené agendy na jednotlivých úsekoch administratívnych a hospodárskych činností nasledovne:

- Bc. Ľudmila Podskočová – vnútorná správa obce, evidencia obyvateľstva, správa registratúry, pokladňa;
- Bc. Zuzana Novotková – správa miestnych daní a poplatku za komunálne odpady a DSO, pokladňa, vedenie webovej stránky obce; zástup matrikárky;
- Daniela Cigáňová – drobné stavby a stavebné úpravy, ochrana životného prostredia, odpadové hospodárstvo, nájom hrobových miest, overovanie podpisov;
- Katarína Hanková – ekonomické činnosti – účtovníctvo, rozpočtovníctvo a štatistika, personálna a mzdová agenda;

- Mgr. Elena Obuchová, ekonomické činnosti a štatistika, školstvo, evidencia pozemkov a majetku obce;
- Marta Vrtíková – všeobecná vnútorná správa, matrika, sociálna agenda, opatrovateľská služba;
- Mgr. Denisa Kučerová – organizovanie kultúrnych podujatí v obci, prevádzka obecnej knižnice, prenájom budovy kultúrneho domu a kina Slovan;
- okrem toho ešte obec zamestnávala 2 upratovačky a kuriča.

Počet všetkých zamestnancov obce k 31. 12. 2020, vrátane fyzicky pracujúcich (opatrovateľky, vodiči, kurič, upratovačky, maliar, murár), bol 23, z toho 2 zamestnankyne na MD. Z celkového počtu bol 1 vedúci zamestnanec.

Informácie o vedúcich predstaviteľoch a o organizačnej štruktúre obce

Štatutárny orgán	Ing. Miloš Cúcik – starosta obce
Zástupca štatutárneho orgánu	Ing. Peter Dušička – poslanec OZ
Hlavný kontrolór obce	Mgr. Ján Králik, LL.M.
Obecné zastupiteľstvo	Milan Čičmanec, Ing. Peter Dušička, Mgr. Herta Dušičková, Juraj Gabaš, Danka Golejová, Marian Híreš, Štefan Hlinka, Ing. Vladimír Mazán, Mgr. Rastislav Repka
Komisie obecného zastupiteľstva	<p>Komisia na ochranu verejného záujmu: predseda: Ing. Peter Dušička, členovia: Milan Čičmanec, Mgr. Rastislav Repka</p> <p>Bytová komisia: Danka Golejová, Mgr. Elena Obuchová, Mgr. Rastislav Repka</p> <p>Žiadne iné komisie neboli v roku 2019 obecným zastupiteľstvom zriadené.</p>

Konsolidovaný celok obce

V priebehu účtovného obdobia od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 nedošlo v porovnaní s minulým rokom 2019 k zmene v štruktúre konsolidovaného celku (ďalej len „KC“). Obce Valaská Belá mala v zriaďovateľskej pôsobnosti len rozpočtovú organizáciu s právnou subjektivitou – Základnú školu s materskou školou Valaská Belá.

Identifikačné údaje všetkých konsolidovaných účtovných jednotiek KC obce

Názov konsolidovanej účtovnej jednotky	Sídlo	IČO	Dátum založenie
Základná škola s materskou školou – riaditeľka Mgr. Jana Cvičelová	Valaská Belá 242	31201733	1. 1. 1998

Informácie o zamestnancoch konsolidovaného celku	Rok 2019	Rok 2020
Priemerný počet zamestnancov počas účtov. obdobia	52,50	54,80
z toho počet vedúcich zamestnancov	6,00	6,00

V roku 2020 sa priemerný evidenčný počet zamestnancov KC zvýšil z 52,50 na 54,80, pričom v základnej škole s materskou školou sa hodnota priemerného počtu zamestnancov zvýšila z 34,00 na 36,80 a v obci sa priemerný počet zamestnancov znížil z 18,50 na 18,00. Počet zamestnancov ku dňu zostavenia účtovnej závierky sa v obci znížil o päť (z 23 na 18) a v základnej škole s materskou školou sa zvýšil o 2 zamestnancov (z 37 na 39). Počet vedúcich zamestnancov v KC je 6 a oproti roku 2019 sa nezmenil.

Obec **nemá založené** žiadne neziskové organizácie ani žiadne obchodné spoločnosti.

2. Rozpočet obce na rok 2020 a jeho plnenie

Rozpočet obce Valaská Belá ako nástroj finančného riadenia vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, ktoré finančne vyjadrujú vzťahy k zriadenej rozpočtovej organizácii – Základnej škole s materskou školou Valaská Belá, ktorú má vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti, ako aj k iným právnickým osobám a fyzickým osobám pôsobiacich na jej území.

Obec Valaská Belá hospodárila v roku 2020 s rozpočtovými prostriedkami podľa schváleného a následne upraveného rozpočtu, ktorý zostavila podľa zákona NR SR číslo 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

Celkové príjmy rozpočtu obce, vrátane základnej školy a jej súčastí, boli rozpočtované a schválené v sume **1 588 595,00 eur** a celkové výdavky v sume **1 536 776,00 eur**, teda rozdiel príjmov a výdavkov rozpočtu bol pôvodne rozpočtovaný ako kladný - v sume **51 819,00 eur**.

Rozpočet Obce Valaská Belá na rok 2020 bol schválený až po 31.12.2019, na zasadnutí obecného zastupiteľstva 30. 1. 2020 uznesením č. **157/2020**, dovtedy sa obec riadila rozpočtovým provizóriom. Počas roka 2020 bol rozpočet obce schválenými rozpočtovými zmenami upravovaný nasledovne:

Rekapitulácia zmien rozpočtu Obce Valaská Belá za rok 2020 schválenými rozpočtovými opatreniami – podľa zmenových listov rozpočtu číslovaných od 1 – 28

číslo RO	Dátum schválenia rozpočtovej zmeny	Rozpočtové zmeny schválené príslušným kompetentným orgánom	Príjmy v celých €	Výdavky v celých €	Rozdiel po úprave P a V
Schválený rozpočet na rok 2020 (uzn. č. 157/2020 z 30. 1. 2020)			1 588 595	1 536 776	51 819
1	2. 1. 2020	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 157/2020 – schválené na úrovni ekonomickej kategórie ekonomickej klasifikácie	563	- 4 460 4 460	52 382
2	31. 1. 2020	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	51 339	79 521	24 200
3	31. 1. 2020	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	27 236	27 236	24 200
4	3. 2. 2020	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	25	- 1 705 + 1705	24 225
5	28. 2. 2020	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	0	- 1 567 + 1 567	24 225
6	2. 3. 2020	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	119	- 200 + 200	24 344
7	31. 3. 2020	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	16 265	16 265	24 344

8	1. 4. 2020	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007) a podľa nájomných zmlúv a zmluvy o správe BD 1477 č. Z: 3342/2018/S	571	- 1 250 + 1 250 7 701	17 214
9	30. 4. 2020	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	259	409	17 064
10	4. 5. 2020	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007) a podľa nájomných zmlúv a zmluvy o správe BD 1477 č. Z: 3342/2018/S	80	- 200 + 260	17 084
11	29. 5. 2020	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	0	- 150	17 234
12	1. 6. 2020	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	161	- 4 094 + 4 094	17 395
13	30. 6. 2020	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR z EF	2 135 6 276	- 1 450 + 1 450 6 276	19 530
14	1. 7. 2020	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	300	- 1 214 + 1 214	19 830
15	23. 7. 2020	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 181/2020 z 23. 7. 2020	1 300	1 300	19 830
16	31. 7. 2020	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	3 420	3 420 - 11 265 + 11 265	19 830
17	3. 8. 2020	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	730	- 4 200 + 4 200	20 560
18	31. 8. 2020	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	13 864	13 864	20 560
19	2. 9. 2020	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR; doplnku VZN o dotáciách v školstve a rozhodnutia starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	- 25 789 - 13 840 +13 840 2 543	- 13 840 + 13 840 - 14 276 + 6 776	4 814
20	30. 9. 2020	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	0	7	4 807
21	1. 10. 2020	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	1 836	- 3 006 + 3 006	6 643
22	30.10.2020	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	532	- 1 468	8 643
23	2. 11. 2020	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	2 378	- 30 642	41 663
24	20.11.2020	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 224/2020 z 20.11. 2020	38 558	38 558	41 663
25	20.11.2020	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 221, 222/2020 z 20.11. 2020	6 623	6 623	41 663
26	30.11.2020	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	73 831	75 831	39 663
27	1. 12. 2020	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007) a podľa nájomných zmlúv a zmluvy o správe BD 1477 č. Z: 3342/2018/S	- 4 677	- 15 252	50 238
28	31.12.2020	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	9 519	- 11 654	48 103
Upravený rozpočet k 31. 12. 2020			1 818 592	1 770 489	48 103

Pôvodný rozpočet obce bol po poslednej rozpočtovej zmene k **31. 12. 2020** upravený v príjmoch smerom nahor na konečných **1 818 592,00 eur** a vo výdavkoch na konečných **1 770 489,00 eur**. To znamená, že **pôvodne plánovaný kladný rozdiel** rozpočtovaných príjmov a výdavkov v čiastke **51 819,00 eur** bol po poslednej zmene upravený na **48 103,00 eur** – plánované príjmy boli o túto sumu rozpočtované vyššie ako výdavky.

2.1 Plnenie bežného rozpočtu obce – bežné príjmy a výdavky

Bežné príjmy (BP) obce vrátane vlastných príjmov ZŠ

Upravený rozpočet BP v € (vrátane ZŠ) na rok 2020	Skutočnosť k 31.12.2020 v €	% plnenia
1 618 990,00	1 575 590,08	97,32

Bežné príjmy	Schválený rozpočet v celých €	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2020 v €
<i>Vlastné bežné príjmy obce – daňové a nedaňové</i>	958 756	949 010	909 835,74
<i>Príjmy z dotácií a grantov spolu – kódy zdroja</i>	496 600	617 099	617 093,36
Bežné príjmy obce spolu (bez ZŠ)	1 455 356	1 566 109	1 526 929,10
Vlastné príjmy ZŠsMŠ, vrátane ŠKD, CVČ a ŠJ ZŠ	76 794	52 881	48 660,98
Bežné príjmy obce a ZŠ spolu	1 532 150	1 618 990	1 575 590,08

Bežné výdavky (BV) obce vrátane základnej školy

Upravený rozpočet BV v € (vrátane ZŠ) na rok 2020	Skutočnosť k 31. 12. 2020 v €	% plnenia
1 551 946,00	1 423 325,09	91,71

Bežné výdavky	Schválený rozpočet v celých €	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2020 v €
Bežné výdavky obce	641 821	686 799	572 392,80
Bežné výdavky základnej školy s MŠ, vrátane ŠKD, CVČ, ŠJ MŠ a ŠJ ZŠ	806 846	865 147	850 932,29
Bežné výdavky obce a ZŠ s MŠ spolu	1 448 667	1 551 946	1 423 325,09

2.2 Plnenie kapitálového rozpočtu obce v roku 2020

Kapitálové príjmy (KP)

Upravený rozpočet KP v € (vrátane ZŠ) na rok 2020	Skutočnosť k 31. 12. 2020 v €	% plnenia
86 177,00	84 839,53	98,45

Kapitálové príjmy	Schválený rozpočet v celých €	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2020 v €
Kapitálové príjmy obce (bez ZŠ)	2 000	86 177	84 839,53
Kapitálové príjmy základnej školy	0	0	0
Kapitálové príjmy obce a ZŠsMŠ spolu	2 000	86 177	84 839,53

Kapitálové príjmy mala len obec, a to vlastné za predané obecné pozemky, ďalej z účelových dotácií z Environmentálneho fondu a zo ŠR. Základná škola kapitálové príjmy v priebehu roka 2020 žiadne nemala.

Kapitálové výdavky (KV)

Upravený rozpočet KV v € (vrátane ZŠ) na rok 2020	Skutočnosť k 31. 12. 2020 v €	% plnenia
184 879,00	177 129,32	95,81

Kapitálové výdavky	Schválený rozpočet v eurách	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2020 v €
Kapitálové výdavky obce	54 445	184 879	177 129,32
Kapitálové výdavky ZŠsMŠ	0	0	0,00
Kapitálové výdavky obce a ZŠsMŠ spolu	54 445	184 879	177 129,32

Skutočné plnenie kapitálových výdavkov k 31. 12. 2020 bolo **177 129,32 eur**, čo je v percentuálnom vyjadrení plnenie na 95,81% oproti plánovaným upraveným kapitálovým výdavkom roku 2020. V kvantitatívnom vyjadrení boli skutočné kapitálové výdavky oproti plánu o 7 749,68 eur nižšie.

Z plánovaných akcií mala obec skutočné výdavky na: pokračujúcu modernizáciu Požiarnej zbrojnice pre DHZ, pričom z vlastných zdrojov obce bolo preinvestovaných 11 357,31 eur a z prostriedkov kapitálovej dotácie zo ŠR bolo použitých 11 264,06 eur. Ďalej obec zrekonštruovala z vlastných zdrojov rezervného fondu ústredné vykurovanie v objekte zdravotného strediska spolu v sume 42 752,89 eur, postavila ČOV k obecnému bytovému domu č. 1477 v centre obce, na ktorú mala v danom roku náklady 36 143,06 eur, a zakúpila telekomunikačnú techniku na vysielanie vyhlášok prostredníctvom SMS v sume 2 700,00 eur a z dotácie zo štátneho Environmentálneho fondu zakúpila traktor, vlečku a nakladač. Naopak nepodarilo sa zrealizovať opravu kotolne v KD (9 445,00 eur) a upustila z objektívnych dôvodov o zakúpenie radarov (2 500,00 eur) a zakúpenie licencie na používanie softvéru pri množstevnom zbere odpadu (3 000,00 eur).

2.3 Plnenie rozpočtu finančných operácií obce v roku 2020

Príjmové finančné operácie obce

Upravený rozpočet finančných operácií na rok 2020 v €	Skutočnosť k 31.12.2020 v €	% plnenia
113 425,00	115 981,99	102,25

Príjmové finančné operácie	Schválený rozpočet v eurách	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2020 v €
<i>Prevod FP z Rezervného fondu podľa rozhodnutia OZ</i>	54 445	112 527	112 526,28
<i>Prijaté finančné zábezpeky od nájomníkov BD</i>	0	898	897,92
Príjmové finančné operácie obce	54 445	113 425	113 424,20
Príjmové finančné operácie ZŠsMŠ	0	0	2 557,79
Príjmové finančné operácie obce a ZŠsMŠ spolu	54 445	113 425	115 981,99

Skutočné príjmové finančné operácie obce ku koncu roka boli spolu v sume **115 981,99 eur**, čo je plnenie na 102,25 % (z toho obec mala príjmy z FO v sume 113 424,20 eur a škola 2 557,79 eur). Z Rezervného fondu boli zapojené do rozpočtu obce cez finančné príjmové operácie vlastné prostriedky v čiastke 112 526,28 eur, cudzie zdroje – prijatá zábezpeka od

nájomníkov BD č. 1477 bola v sume 897,92 eur. Suma skutočných príjmov z FO v škole 2 557,79 eur predstavuje finančnú zábezpeku od rodičov detí na stravu.

Výdavkové finančné operácie obce

Upravený rozpočet finančných operácií na rok 2020 v €	Skutočnosť k 31. 12. 2020 v €	% plnenia
33 664,00	33 661,92	99,99

Výdavkové finančné operácie	Schválený rozpočet v celých €	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2020 v €
Splátky bankového úveru SZRB na TV k byt. domu	8 544	8 544	8 544,00
Splátky istiny úveru ŠFRB na bytový dom + TV	15 040	15 040	15 037,92
FO – splátky istiny z bankového úveru na VO	10 080	10 080	10 080,00
Výdavkové finančné operácie obce	33 664	33 664	33 661,92

Výdavky z finančných operácií v roku 2020 obec zrealizovala tak, ako ich pôvodne plánovala v rozpočte: na splácanie istiny bankového úveru na verejné osvetlenie (10 080,00 eur), splácanie istín úverov zo ŠFRB (15 040,00 eur) a SZRB (8 544,00 eur), ktoré si zobrala v minulých účtovných obdobiach na kúpu bytového domu v centre obce a technickej vybavenosti k nemu.

2.4 Výsledok rozpočtového hospodárenia roku 2020 a jeho rozdelenie

Výsledok rozpočtového hospodárenia zistený po zúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok ich súhrnnej bilancie v rozpočte obce podľa príslušných platných ustanovení zákona NR SR číslo 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmenách a doplnení niektorých zákonov dokumentuje nasledovná tabuľka, údaje v nej sú uvádzané v eurách:

Spolu za Obec a ZŠ s MŠ	Rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	1 532 150,00	1 618 990,00	1 575 590,08
Bežné výdavky	1 448 667,00	1 551 946,00	1 423 325,09
Prebytok bežného rozpočtu	83 483,00	67 044,00	152 264,99
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	2 000,00	86 177,00	84 839,53
Kapitálové výdavky	54 445,00	184 879,00	177 129,32
Schodok kapitálového rozpočtu	-52 445,00	- 98 702,00	- 92 289,79
Výsledok hospodárenia bežného a kapitálového rozpočtu v r. 2020	31 038,00	- 31 658,00	59 975,20
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	54 445,00	113 425,00	115 981,99
Výdavkové finančné operácie	33 664,00	33 664,00	33 661,92
Zostatok finančných operácií	20 781,00	79 761,00	82 320,07
Príjmy spolu	1 588 595,00	1 818 592,00	1 776 411,60
Výdavky spolu	1 536 776,00	1 770 489,00	1 634 116,33
Rozdiel príjmov a výdavkov	51 819,00	48 103,00	142 295,27

Bilancia bežného rozpočtu (skutočných bežných príjmov a bežných výdavkov) ukazuje, že obec dosiahla prebytok **152 264,99 €**.

Bilancia kapitálového rozpočtu (kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov) ukazuje, že obec vykázala schodok kapitálového rozpočtu v sume **-92 289,79 €**, ktorý bol počas roka krytý finančnými prostriedkami z Rezervného fondu zapojenými do rozpočtu obce v roku 2020 cez príjmové finančné operácie v sume **91 477,88 eur** podľa rozhodnutí obecného zastupiteľstva a finančnými prostriedkami z prebytku bežného rozpočtu roku 2020 v sume **811,91 €**.

Celkové skutočné **bežné a kapitálové príjmy obce spolu** ($1\,575\,590,08\ € + 84\,839,53\ € = 1\,660\,429,61\ €$) boli v danom roku vyššie ako celkové skutočné **bežné a kapitálové výdavky spolu** ($1\,423\,325,09\ € + 177\,129,32\ € = 1\,600\,454,41\ €$) o **59 975,20 €**, čo znamená, že výsledkom celkového rozpočtového hospodárenia obce v roku 2020 podľa § 2 písm. b) a c) a § 10 ods.3 písm. a) a b) zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení je **prebytok** v sume **59 975,20 €**.

Celkový rozdiel príjmov a výdavkov obce v roku 2020 je v sume **142 295,20 €**, v čom je započítaná čiastka výsledku hospodárenia bežného a kapitálového rozpočtu, vrátane nevyčerpaných účelových dotácií **59 975,20 €** a zostatku finančných operácií **82 320,07 €**.

Z výsledku hospodárenia – prebytku **59 975,20 eur** je potrebné **vylúčiť sumu** nespotrebovanej účelovej dotácie z ÚPSVaR na potraviny v školských jedálňach ZŠ a MŠ v sume **13 258,60 €**, prijatú v roku 2020 ($27\,236,00\ € - 13\,977,40\ € = 13\,258,60\ €$), ďalej čiastku nevyčerpanej dotácie na sčítanie obyvateľov, domov a bytov **5 175,20 €**, ktoré môžu byť čerpané v nasledujúcom účtovnom období a ešte **700,00 €**, čo je suma nepoužitého účelového daru pre ZŠsMŠ. Základná škola ho nepoužila v roku 2020, ku koncu roka odvieďla na účet obce a tento jej bol vrátený v januári 2021.

Po vylúčení prostriedkov s osobitným určením použitia treba ešte **pripočítať sumy** **16,25 €** (neodvedený KZ účtu ZŠ k 31.12.2020), **1 574,40 €** (nespotrebovaná dotácia ZŠsMŠ, odvedená z účtu ŠJ ZŠ na účet obce až po 31.12.2020 – v januári 2021) a **54,25 €** (neodvedený príspevok zo SF na základný účet obce k 31.12.2020 – pohľadávka obce voči SF). Po takejto úprave prebytku je možné zostatok v sume **42 486,30 € použiť** ako zdroj tvorby rezervného fondu

Tak isto zdrojom tvorby Rezervného fondu bude aj zostatok finančných operácií roku 2020 v sume **82 320,07 €**, po odpočítaní čiastky **897,92 €**, čo sú prijaté cudzie prostriedky v r. 2020 od nájomníkov BD na zmluvnú zábezpeku nájomného, odvedené na samostatný bankový účet obce a zostatku zábezpeky na stravné od rodičov na ZŠ **2 557,79 €**. Zvyšok zostatku finančných operácií predstavuje čiastku **78 864,36 €** ($82\,320,07\ € - 897,92\ € - 2\,557,79\ € = 78\,864,36\ €$) bude prevedený späť to Rezervného fondu.

Zdroj tvorby RF predstavuje spolu sumu $42\,486,30\ € + 78\,864,36\ € = 121\,350,66\ €$ po schválení záverečného účtu za rok 2020.

3. Plán rozpočtu na roky 2021 - 2023

3.1 Príjmy celkom

	Skutočnosť k 31.12.2020	Plán na rok 2021	Plán na rok 2022	Plán na rok 2023
Príjmy celkom	1 776 411,60	1 490 377	1 547 619	1 593 566
<i>z toho :</i>				
Bežné príjmy obce	1 526 929,10	1 406 227	1 471 969	1 517 916
Kapitálové príjmy	84 839,53	2 000	2 000	2 000
Finančné príjmy	115 981,99	18 580	10 080	10 080
Rozpočtované	7 504,97	26 000	26 000	26 000

potraviny ŠJ MŠ, ŠJ ZŠ				
Príjmy RO – ZŠ s MŠ s právnou subjektivitou	41 156,01	37 570	37 570	37 570

Poznámka: Sumy skutočných príjmov v eurách a centoch, plánované príjmy na roky 2021 – 2023 v celých eurách

3.2 Výdavky celkom

	Skutočnosť k 31.12.2020	Plán na rok 2021	Plán na rok 2022	Plán na rok 2023
Výdavky celkom	1 634 116,33	1 479 731	1 486 281	1 491 531
<i>z toho :</i>				
Bežné výdavky obce	572 392,80	616 088	602 238	607 488
Kapitálové výdavky	177 129,32	8 500	0	0
Finančné výdavky	33 661,92	33 664	33 664	33 664
Výdavky RO - ZŠ s MŠ s právnou subjektivitou	850 932,29	821 479	850 379	850 379

Poznámka: Sumy skutočných výdavkov v eurách a centoch, plánované výdavky na r. 2021 – 2023 v celých eurách

4. Bilancia aktív a pasív k 31. 12. 2019 v celých €

4.1 Aktíva a pasíva za materskú účtovnú jednotku – **obec bez základnej školy**

A K T Í V A	KZ 31.12.2019	KZ 31. 12. 2020
A) Neobežný majetok spolu (netto)	2 996 264	2 932 500
<i>z toho :</i>		
• Dlhodobý nehmotný majetok	32 020	29 064
• Dlhodobý hmotný majetok	2 492 324	2 431 516
• Dlhodobý finančný majetok	471 920	471 920
B) Obežný majetok spolu	371 446	351 079
<i>z toho :</i>		
• Zásoby	14 051	24 021
• Pohľadávky	44 836	13 950
• Finančný majetok	259 422	268 804
• Poskytnuté návratné fin. výpomocce krátk.	0	
• Transfery obce jej RO, PO	53 137	44 304
C) Časové rozlíšenie – náklady BO	9 234	10 284
D) Vzťahy k účtom klientov štát. pokladnice	0	0
Majetok spolu	3 376 944	3 293 863

Poznámka: Sumy aktív za roky 2019 a 2020 uvádzané v celých eurách

P A S Í V A	KZ 31.12.2019	KZ 31. 12. 2020
A) Vlastné imanie	2 023 710	1 916 852
<i>z toho :</i>		
• Oceňovacie rozdiely	11 188	11 188
• Zákonný RF a ostatné fondy (od 1.1.2008)	0	0
• výsledok hospodárenia (VH)	2 012 522	1 905 664
<i>z toho:</i>		
1. Nevysporiadaný VH minul. rokov	1 859 576	1 988 492
2. VH za bežné účtovné obdobie	152 946	-82 828
B) Záväzky spolu	798 191	779 317
<i>z toho :</i>		

• Rezervy	41	11 514
• Zúčtovanie medzi subjektmi VS	6 628	5 175
• Dlhodobé záväzky	649 305	637 037
z toho:		
1. záväzky zo sociálneho fondu	284	289
2. záväzky z nájmu	0	0
• Krátkodobé záväzky	59 707	61 991
• Bankové úvery a výpomoci	82 510	63 600
C) Časové rozlíšenie – výnosy BO	555 043	597 694
D) Vzťahy k účtom klien. štát.pokladnice	0	0
Vlastné imanie a záväzky spolu	3 376 944	3 293 863

Poznámka: Sumy pasív za roky 2019 a 2020 uvádzané v celých eurách

Ako vidno z konečného **čistého zostatku aktív** k 31. 12. 2020, obec zaznamenala zmenu oproti roku 2019, keď **celková hodnota aktív v netto klesla o 83 081 eur**.

Obec vlastnila **dlhodobý neobežný majetok** k 31. 12. 2020 v celkovej **brutto** hodnote 4 390 355,38 eur (*k 31.12.2019 to bolo 4 261 420,99 eur*), v **čistom netto** vyjadrení to predstavuje hodnotu 2 932 499,89 eur (*k 31.12.2019 to bolo 2 996 263,99 eur*).

V celkovej sume **187 703,25 eur prírastku** dlhodobého majetku **roku 2020** je započítané obstaranie: **stavieb** spolu v sume 42 217,58 eur (*ČOV k obecnému bytovému domu za 37 982,17 eur v r. 2020 + 1 728,02 eur z r. 2019 = 39 710,19 eur; suma 2 507,39 eur – rozšírenie siete VO „U Môcikov“ z minulých období zaradené v r. 2020*), **samostatne hnutelných vecí (SHV)** v sume 2 700,- eur (*rozšírenie rozhlasovej ústredné AMO s príslušenstvom na odosielanie verejných vyhlášok obecného úradu občanom na mobily cez SMS*), **dopravných prostriedkov** v sume 66 600,- eur (*obstaranie traktora s vlečkou a nakladačom z dotácie Environmentálneho fondu*), **drobného DHM** v sume 6 312,- eur (*obstaranie 4 veľkokapacitných kontajnerov na triedený odpad z dotácie Environmentálneho fondu*), ďalej **pozemok** vedený na LV v KN na obec v sume 7,64 eura (*novoobjavený pozemok v KN Prievidza číslo CKN 11634/7 o výmere 20 m², zaradený do majetku a následne podľa rozhodnutia obecného zastupiteľstva v auguste 2020 aj predaný*), **obstaranie DHM, ešte nezaradeného do používania** – obstaranie ďalších rekonštrukčných prác spolu 69 866,03 eur, v tom na požiarnej zbrojnici DHZ 22 621,37 eur a obstaranie rekonštrukcie ústredného kúrenia na ZS 47 244,66 eur. Práce ešte nie sú ukončené a budú pokračovať v roku 2021.

V sume **zniženia majetku 168 135,52 eur** je započítaná hodnota 113 601,81 eur obstaraného a následne zaradeného majetku do používania, hodnota vyradených starých projektov vedených dlhšiu dobu na účte obstarania v sume 54 498,07 eur, vypracovaných v minulých obdobiach, ktoré obec už nedokáže na nič využiť, sú zastaralé a nemôžu obci priniesť v budúcnosti žiadne ekonomické úžitky.

Oprávky sú k 31. 12. 2020 evidované v účtovníctve v hodnote 1 348 727,58 eur. Odpisovaný dlhodobý majetok má brutto hodnotu 2 846 909,69 eur a odpísaný je k 31.12.2020 už na 47,38%. Najvyššiu hodnotu odpisovaného DM predstavujú stavby 2 459 780,38 eur (v netto vyjadrení je to 1 336 870,82 eur) a najvyššiu hodnotu neodpisovaného DM tvoria pozemky spolu v hodnote 682 022,42 eur.

Stav dlhodobého finančného majetku ostal v roku 2020 oproti roku 2019 bez pohybu – bez zmeny k 31.12.2020 (471 920,- eur).

Dlhodobé pohľadávky obec k 31.12.2020 neeviduje, tak ako ich neevidovala ani ku koncu roka 2019. Stav **krátkodobých pohľadávok** obce k 31. 12. 2020 sa oproti stavu k 31. 12.

2019 znížil zo sumy 44 853,93,- eur na sumu 13 950,22 eur, pričom krátkodobé pohľadávky so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka sa znížili zo sumy 27 491,98 eur na sumu 3 504,92 eur, čo sú zároveň aj pohľadávky v lehote splatnosti. Pohľadávky v sume 10 445,30 eur sú po lehote splatnosti (zníženie oproti minulému obdobiu, kedy obec vykazovala po lehote splatnosti sumu pohľadávok 17 343,95 eur) – niektoré z nich sa vymáhajú.

Významnou zložkou krátkodobého finančného majetku (KFM) obce sú finančné prostriedky na bankových účtoch, ktoré k 31. 12. 2020 predstavovali sumu 268 277,45 eur, čo je v porovnaní so stavom k 31. 12. 2019 zvýšenie o 3,72 %, kedy bol stav 258 645,73eur. Ceniny (313,20 eur) a peniaze v pokladnici (213,13) sa podieľajú na KFM ku koncu roka nevýznamnou hodnotou. Krátkodobý finančný majetok (KFM), na ktorý sa zriadilo záložné právo alebo KFM, pri ktorom by bolo obmedzené právo s ním nakladať, obec neevidovala.

Vlastné imanie a záväzky – jednotlivé položky a ich zmeny

O pohyboch oceňovacích rozdieloch z kapitálových účastín obec v roku 2020 neúčtovala. Počiatočná hodnota kmeňových akcií k 1.1.2020 v Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, a. s. (obec má v nej 13 880 ks realizovateľných cenných papierov po 34 €/1 ks) – sa rovná konečnej hodnote k 31. 12. 2020.

Na účte neusporiadaného VH (*riadok 124 súvahy*) bol zaznamenaný pohyb – *presun* (+)kladného výsledku hospodárenia roka 2019 v sume 152 945,91 eur a zníženie o sumu 24 029,40 eur, čo bola suma záloh za služby prijatá od nájomníkov obecného bytového domu, neodvedené správcom bytového domu na účet obce, ktorá ich mala predpísané (*správca ich v danom roku použil priamo na úhradu faktúr za služby zo svojho zberného účtu*). Po zohľadnení a zaúčtovaní tohto pohybu bol stav účtu 428-*Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov* k 31.12.2020 **1 988 492,25 €**.

Výsledok hospodárenia ako rozdiel medzi účtami výnosov účtovej triedy 6 a účtami nákladov účtovej triedy 5 sume - **82 828,66 €** (*výnosy sú nižšie ako náklady, preto má VH zápornú hodnotu*)

V **dlhodobých** záväzkoch obec eviduje významné záväzky v sume **636 748,58 eur**, z čoho je 620 611,65 eur časť nesplateného poskytnutého dlhodobého úveru zo ŠFRB na obstaranie bytového domu č. 1477 a technickej vybavenosti k nemu (*poskytnutého v roku 2018*), ktorý bude obec splácať viac ako 5 rokov; ďalej významnou položkou dlhodobých záväzkov je zábezpeka od nájomníkov BD č. 1477 (depozit) v sume 14 297,82 eur a suma 1 839,11 eur je zmluvné zádržné dodávateľovi za dodanie ČOV k BD č. 1477, ktoré je splatné do 5 rokov.

Významnou položkou **krátkodobých** záväzkov sú: záväzok voči ŠFRB (čiastka z dlhodobého úveru poskytnutého zo ŠFRB na obstaranie obecného bytového domu č. 1477 a technickú vybavenosť k nemu, ktorá bude splatená do konca roka 2021 v sume 21 059,52 eur), záväzky voči zamestnancom (12 785,72 eur), voči dodávateľom za dodané tovary a služby v decembri 2020, ktorých doba splatnosti ešte k 31. 12. 2020 neuplynula (13 173,88 eur) a záväzky voči DÚ a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia spolu 9 566,67 (1 828,39 eur + 7 738,28 eur). Iné záväzky spolu eviduje obec v sume 5 405,69 eur, v tom je významným záväzkom len zádržné z fakturácie dodávateľa (*4 491,77 eur*), ostatné „iné záväzky“ ako je – zákonné poistenie obecných motorových vozidiel, nezaplatený a neodvedený doplatok zábezpeky a neodvedené odborárske členské za zamestnancov za 12/2020 – sú v nevýznamnej čiastke.

Obec neeviduje žiadne záväzky po lehote splatnosti, všetky záväzky obce sú v lehote splatnosti.

Obec vytvorila **rezervu vo významnej sume len na overenie IUZ, KUZ a výročnej správy za rok 2020 audítorm (2 200,00 eur) a na odchodné a odmeny pri životných a pracovných jubileách pre zamestnancov (spolu 9 269,0 eur) s predpokladom použitia v roku 2021.**

Významné položky **časového rozlíšenia pasív** zaznamenala obec len vo výnosoch budúcich období. Sú uvedené v nasledovnej tabuľke v porovnaní s minulým účtovným obdobím:

(v eurách)

Významné výnosy budúcich období (384)	31.12.2019	31.12.2020
Výnosy z dlhodobého nájmu hrobových miest (platené na 10 rokov)	4 251,66	1 604,41
Výnosy z novozisteného DM obce	18 855,29	18 315,29
Výnosy z kapitál. transferu na obstaranie kontajnerov (z Recyklač. fondu)	4 096,59	2 668,04
Výnosy z daru MV SR – technické zhodnotenie špeciál. hasič. auta	33 686,86	12 152,86
Výnosy z kapitál. transferu na obstaranie UPD ÚP obce (zo ŠR)	11 207,50	10 172,90
Výnosy z kapitál. transferu - obstaranie kamerového systému (zo ŠR)	8 811,83	7 489,43
Výnosy z kapitál. transferu – časť kúpnej ceny obstaraného obecného bytového domu č 1477+ technickej vybavenosti k BD (z MDV SR)	444 111,43	431 777,76
Výnosy z kapitál. transferu – „Rekonštrukcia a modernizácia požiarnej zbrojnice DHZ Valaská Belá“ (zo ŠR)	30 000,00	41 264,06
Výnosy z kapitál. transferu EF na obstaranie traktora, vlečky, nakladača	---	66 044,00
Výnosy z kapitál. transferu EF na obstaranie traktora, vlečky, nakladača	---	6 132,00
Významné položky VBO spolu	55 021,36	597 620,75

Obec účtovala v roku 2020 na strane D účtu 384 – *Výnosy budúcich období* o prijatých účelových kapitálových transferoch zo ŠR na „Rekonštrukciu a modernizáciu Požiarnej zbrojnice DHZ Valaská Belá“ v **čiaske 11 264,06 eur**, ďalej o prijatom kapitálovom transfere zo štátneho Environmentálneho fondu na obstaranie traktora, vlečky a nakladača spolu v **sume 66 600,00 eur** a štyroch veľkokapacitných kontajnerov na triedenie odpadu v obci v **čiaske 6 312,00 eur**. Na strane MD účtu 384* účtovala znižovanie stavu majetku obstaraného z účelových kapitálových transferov poskytnutých v minulých účtovných obdobiach, a to o sumu odpisov tohto majetku za rok 2020.

4.2 Aktíva a pasíva za konsolidovaný celok – obec spolu so základnou školou

A K T Í V A	KZ k 31.12.2019	KZ k 31.12.2020
A) Neobežný majetok spolu (netto)	3 184 865	3 065 094
z toho :		
• Dlhodobý nehmotný majetok	32 020	29 064
• Dlhodobý hmotný majetok	2 680 925	2 564 110
• Dlhodobý finančný majetok	471 920	471 920
B) Obežný majetok spolu	384 914	387 421
z toho :		
• Zásoby	18 122	26 338
• Zúčtovanie transferov medzi subjekty VS	0	0
• Pohľadávky	46 019	16 309
• Finančný majetok	320 773	344 774
• Poskytnuté návrat. fin. výpomoci krátkod.	0	0
C) Časové rozlíšenie – náklady BO, PBO	10 888	11 904

D) Vzťahy k účtom klientov štát. pokladnice	0	0
Majetok spolu	3 580 667	3 464 419

P A S Í V A	KZ k 31.12.2019	KZ k 31.12.2020
A) Vlastné imanie	2 025 412	1 920 487
z toho :		
• Oceňovacie rozdiely	11 188	11 188
• Zákonný RF a ostatné fondy	0	0
• výsledok hospodárenia (VH)	2 014 224	1 909 299
z toho:		
1. Nevysporiadaný VH minul. rokov	1 858 914	1 990 194
2. VH za bežné účtovné obdobie	155 310	- 80 895
B) Závazky spolu	863 267	841 012
z toho :		
• Rezervy	41	11 514
• Zúčtovanie medzi subjektmi VS	6 628	5 175
• Dlhodobé záväzky	651 789	638 771
z toho:		
1. záväzky zo sociálneho fondu	2 768	2 023
2. záväzky z nájmu	0	0
• Krátkodobé záväzky	122 299	121 952
• Bankové úvery a výpomoci	82 510	63 600
C) Časové rozlíšenie – výdavky BO, výnosy BO	691 988	702 920
D) Vzťahy k účtom klientov štát. pokladnice	0	0
Vlastné imanie a záväzky spolu	3 580 667	3 464 419

Poznámka: Sumy aktív a pasív za roky 2019 a 2020 uvádzané v celých eurách

Stav a pohyb dlhodobého neobežného majetku KC (prírastok a úbytok)

Stav dlhodobého neobežného majetku KC sa v **obstarávacej cene** zvýšil k 31. 12. 2020 na **5 177 744,33 eur**, čo je nárast o 2,5 % – v peňažnom vyjadrení je to zvýšenie o 128 934,13 eur oproti sume 5 048 810,20 eur evidovanej k 31. 12. 2019.

Zostatková hodnota neobežného majetku KC v netto hodnote k 31. 12. 2020 bola **3 065 094,18 eur**, čo je oproti roku stavu k 31.12.2019 (kedy bola evidovaná netto hodnota majetku KC v sume 3 184 865,28 eur) zníženie **netto** hodnoty majetku o 119 771,10 (3,8 %).

Prírastok dlhodobého majetku v rámci KC:

Prírastok ani úbytok *dlhodobého neobežného nehmotného majetku* v rámci KC nebol zaznamenaný.

V položkách *dlhodobého neobežného hmotného majetku* nastala v roku 2020 oproti roku 2019 zmena – celková hodnota dlhodobého neobežného majetku vzrástla o čiastku **113 601,81 eur** obstaraného a následne zaradeného v roku 2020 a ešte aj o **čiastku 4 235,41 eur presunutého** majetku z počiatočného zostatku účtu 042–obstaranie DHM z minulých období na účet 021–stavby (1 728,02 eur – ČOV z r.2019 a čiastka 2 507,39 eur – rozšírenie siete VO pred r.2019).

V sume **prírastku dlhodobého neobežného hmotného majetku** KC **297 069,65 eur** v roku 2020 je započítané obstaranie **stavieb** v sume **37 982,17 eur** (ČOV k obecnému bytovému dohu

č. 1477 za 37 982,17 eur je suma obstarania, aj zaradenia v roku 2020 + 1 728,02 eur je suma presunu z obstarania MO – z účtu 042 a zaradenia do stavieb – na účet 021 v r. 2020; po spočítaní sumy prírastku a presunu hodnota zaradenej stavby ČOV je **39 710,19 eur**; suma 2 507,39 eur predstavuje hodnotu rozšírenia siete VO „U Mócikov“, obstarané tiež v minulých obdobiach pred rokom 2020 a zaradené až v r. 2020. Teda presun v roku 2020 zo zostatku minulých období je spolu 4 235,41 eur); **samostatne hnutelných vecí (SHV)** v sume **2 700,- eur** (rozšírenie rozhlasovej ústredné AMO s príslušenstvom na odosielanie verejných vyhlášok obecného úradu občanom na mobily cez SMS); **dopravných prostriedkov** v sume **66 600,- eur** (obstaranie traktora s vlečkou a nakladačom z dotácie Environmentálneho fondu); **drobného DHM v sume 6 312,- eur** (obstaranie 4 veľkokapacitných kontajnerov na triedený odpad z dotácie Environmentálneho fondu); **pozemku vydaného na LV v KN na obec v sume 7,64 eura** (novoobjavený pozemok v KN Prievidza číslo CKN 11634/7 o výmere 20 m², zaradený do majetku a následne podľa rozhodnutia obecného zastupiteľstva v auguste 2020 aj predaný); **obstaranie DHM, ešte nezaradeného do používania** - obstaranie ďalších rekonštrukčných prác spolu **69 866,03 eur**, v tom na požiarnej zbrojnici DHZ v sume 22 621,37 eur a obstaranie rekonštrukcie ústredného kúrenia na zdravotnom stredisku v sume 47 244,66 eur, ktoré má byť ukončené tiež v roku 2021. Práce ešte nie sú ukončené a budú pokračovať v roku 2021.

V sume **úbytku neobežného dlhodobého hmotného majetku KC 168 135,52 eur** je započítaná hodnota: 113 601,81 eur obstaraného a následne zaradeného majetku do používania; a tiež hodnota vyradený starých projektov vedených dlhšiu dobu na účte obstarania v sume 54 498,07 eur, vypracovaných v minulých obdobiach, ktoré obec už nedokáže na nič využiť, sú zastaralé a nemôžu obci priniesť v budúcnosti žiadne ekonomické úžitky.

V sume **presunov 4 235,41 eur** je presun z účtu obstarania DHM na majetkový účet 021-stavby zo zostatku účtu obstarania DM minulých období (komentované vyššie: časť ČOV, rozšírenie VO).

Stav a pohyb vlastného imania KC (prírastok a úbytok)

V rámci KC obec v položke vlastného imania „Oceňovacie rozdiely z preceňovania majetku“ žiadne hodnoty nezaznamenala, v položke „Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastí“ evidovala hodnoty bez pohybu (rovnaké na konci účtovného obdobia ako boli na začiatku obdobia), „zákonny rezervný fond“ ani iné fondy nevytvorila. Výsledná suma položky „Nevysporiadaného výsledku hospodárenia minulých rokov“ – k 31. 12. 2020 po presune VH minulých rokov bola 1 990 194,24 €. Ďalšiu položku vlastného imania „Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie“ ovplyvnila hlavne materská ÚJ, ktorá dosiahla v roku 2020 záporný hospodársky výsledok - 82 828,66 €. Dcérska ÚJ – základná škola dosiahla kladný výsledok hospodárenia v sume 1 933,28,00 €. **Konsolidovaný výsledok hospodárenia** za účtovné obdobie bol zaznamenaný v sume **-80 895,38 €**.

Obec v rámci KC zaznamenala len **minimálne výdavky budúcich období** spolu v sume 71,78 eura, ale významnejšie sumy položiek časového rozlíšenia zaznamenala **vo výnosoch budúcich období** tak materská ÚJ – obec, ako aj dcérska ÚJ – ZŠ. Sú uvedené v nasledovnej tabuľke v porovnaní s minulým účtovným obdobím (k 31. 12. 2019):

Výnosov budúcich období	31.12.2019	31.12.2020
Obec - prijaté a nespotrebované FP z KT (účet 384) zo ŠR a RF	531 914,21	577 701,05
Obec - výnosy z nájmu hrobových miest (platené na 10 rokov)	4 251,86	1 604,41
Obec - novozistený neodpísaný DM obce z MO (šatne na futb. ihr.)	18 855,29	18 315,29
ZŠsMŠ - prijaté a nespotrebované FP z KT (účet 384) zo ŠR	135 582,22	103 133,81

ZŠsMŠ - predplatné	48,93	29,96
ZŠsMŠ - ostatné položky	1 313,01	2 063,27
Položky VBO spolu	691 965,52	702 847,79

5. Vývoj pohľadávok a záväzkov

5.1 Pohľadávky, záväzky, úvery **za materskú účtovnú jednotku (obec)**

5.1.1 Pohľadávky obce

Dlhodobé pohľadávky obec k 31.12.2020 neviduje, tak ako ich nevidovala ani ku koncu roka 2019. Stav **krátkodobých pohľadávok** materskej ÚJ – obce sa k 31.12.2020 oproti stavu k 31. 12. 2019 znížil zo sumy 44 853,93,- eur na sumu 13 950,22 eur, pričom krátkodobé pohľadávky so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka sa znížili zo sumy 27 491,98 eur na sumu 3 504,92 eur, čo sú zároveň aj pohľadávky v lehote splatnosti. Pohľadávky v sume 10 445,30 eur sú po lehote splatnosti (zníženie oproti minulému obdobiu, kedy obec vykazovala po lehote splatnosti sumu pohľadávok 17 343,95 eur) – niektoré z nich sa vymáhajú.

5.1.2 Záväzky obce

V **dlhodobých** záväzkoch obec eviduje významné záväzky v sume **636 748,58 eur**, z čoho je 620 611,65 eur časť nesplateného poskytnutého dlhodobého úveru zo ŠFRB na obstaranie bytového domu č. 1477 a technickej vybavenosti k nemu (v roku 2018), ktorý bude obec splácať viac ako 5 rokov; ďalej významnou položkou dlhodobých záväzkov je zábezpeka od nájomníkov BD č. 1477 (depozit) v sume 14 297,82 eur a suma 1 839,11 eur je zmluvné zádržné dodávateľovi za dodanie ČOV k BD č. 1477, ktoré je splatné do 5 rokov.

Významnou položkou **krátkodobých** záväzkov sú: záväzok voči ŠFRB (čiastka z dlhodobého úveru poskytnutého zo ŠFRB na obstaranie obecného bytového domu č. 1477 a technickú vybavenosť k nemu, ktorá bude splatená do konca roka 2021 v sume 21 059,52 eur), záväzky voči zamestnancom (12 785,72 eur), voči dodávateľom za dodané tovary a služby v decembri 2020, ktorých doba splatnosti ešte k 31. 12. 2020 neuplynula (13 173,88 eur) a záväzky voči DÚ a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia spolu 9 566,67 (1 828,39 eur + 7 738,28 eur). Iné záväzky spolu eviduje obec v sume 5 405,69 eur, v tom je významným záväzkom len zádržné z fakturácie dodávateľa (4 491,77 eur), ostatné „iné záväzky“ ako je – zákonné poistenie obecných motorových vozidiel, nezaplatený a neodvedený doplatok zábezpeky a neodvedené odborárske členské za zamestnancov za 12/2020 – sú v nevýznamnej čiastke.

Všetky krátkodobé záväzky (okrem krátkodobej časti úveru splatnej do konca roka) obec v určených dobách splatnosti vyrovnala v priebehu januára 2021.

Významné záväzky	Hodnota záväzku v €	Opis
321.000 – Dodávatelia	13 173,88	DF z r. 2020 za rôzne služby, el. energiu, vodu splatné v r. 2021
331.100 – Zamestnanci	12 785,72	Mzdy vyplácané na osobné účty a z pokladne – za XII/2020
336.10* – zákonné odvody	7 738,28	Zákonné odvody – zdravotné, sociál., dôchodkové – za XII/2020
342.000 – Daň z príjmu FO	1 828,39	Daň z príjmu FO zo závislej činnosti a daň. bonus – za XII/2020
379.10* – Iné záväzky	5 405,69	Zákonné poistenie vozidiel, neodvedený doplatok zábezpeky a neodvedené odborárske členské za zamestnancov za XII/2020
479.10* – ostatné záväzky	21 059,52	Časť úveru poskytnutého zo ŠFRB splatná do 31.12.2021

5.1.3 Úvery obce

Obec v roku 2020 splácala dva dlhodobé úvery, z ktorých nemá splatené istiny k 31.12.2020 spolu s úrokmi v sume **63 599,89 eur**:

- v roku 2020 riadne splácala termínovaný dlhodobý úver poskytnutý v rokoch 2016 a 2017 zo VÚB, a. s. (spolu v čiastke 60 446,64 eur) na financovanie nákladov na rekonštrukciu verejného osvetlenia v obci Valaská Belá. Peňažné prostriedky banka poskytla v rámci úverového vzťahu formou priamej úhrady faktúr v banke na účet dodávateľa prác z úverového účtu (nepripísaný úver). Obec zaplacením faktúr úver vyčerpaná a zmluvne je zaviazaná vrátiť poskytnuté prostriedky v záväzných pravidelných mesačných splátkach v sume 840,- eur od 25.3.2017 do 25.2.2023 vrátane. Do 31. 12. 2020 už **obec splatila spolu 38 640,- eur** z istiny a k tomu aj zmluvné úroky z úveru v sume 1 441,38 eur. Výška úroku z úveru je podľa zmluvy pohyblivá, vypočítaná bankou pre každé úrokové obdobie ako súčet sadzby EURIBOR a marže vo výške 0,89 p. a., pričom každé úrokové obdobie je 6 mesiacov. **Nesplatená výška istiny k 31.12.2020 predstavuje sumu 21 806,64 eur + zmluvné úroky 150 eur.**
- V bežnom účtovnom období obec splácala ďalší úver, ktorý jej ešte v roku 2018 poskytla Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s., na zaplatenie časti kúpnej ceny obstarávanej technickej vybavenosti k obecnému bytovému domu č. 1477. Suma poskytnutého úveru bola **59 805,25 eur**, išlo tiež o nepripísaný úver, finančné prostriedky boli z banky prevedené priamo na účet predávajúceho po splnení všetkých zmluvných podmienok. Do 31. 12. 2020 **obec splatila** banke z tohto úveru podľa zmluvy už čiastku **18 512,00 eur** z istiny a úroky v sume 933,65 eur. Dátum splatnosti úveru zo SZRB, a. s. je do 21. 10. 2025. **Nesplatená výška istiny k 31.12.2020 predstavuje sumu 41 293,25 eur + zmluvné úroky 350 eur.**

5.2 Pohľadávky, záväzky, úvery **za konsolidovaný celok (KC)**

5.2.1 Pohľadávky KC

Konsolidovaný celok vykazuje k 31.12.2020 **krátkodobé pohľadávky** spolu v sume 16 309,40 eur, čo je veľké zníženie oproti stavu k 31.12.2019 (46 019,35 eur). **Dlhodobé pohľadávky KC neviduje žiadne.** Vo vykázaných krátkodobých pohľadávkach eviduje **významné krátkodobé pohľadávky** len materská účtovná jednotka – Obec Valaská Belá, z čoho najväčšie pohľadávky v skupine „iné pohľadávky“ sú neodvedené nájmy za byty v BD č. 1477 a zálohy na služby vybraté správcom BD č. 1477 ešte v roku 2020 a neodvedené do konca roka na účet obce a ešte aj neuhradené platby od nájomníkov BD.

Pohľadávky obce	Riadok súvahy	Suma k 31.12.2020 v €	Opis
Pohľadávky z nedaňových príjmov	068	3 295,92	Poplatky za KO, nájmy z bytov. a nebytových priestorov, poplatky za opatrovateľskú službu
Iné pohľadávky	081	7 025,26	Nájomné za byty v BD č. 1477 a zálohy na služby vybraté správcom a neodvedené na účet obce

Pohľadávky, na ktoré sa zriadilo záložné právo a výška pohľadávkach, pri ktorých má účtovná jednotka obmedzené právo s nimi nakladať obec v rámci svojho KC v danom účtovnom období nevykazuje.

5.2.2 Záväzky KC

Záväzky po lehote splatnosti obec v rámci KC neviduje žiadne.

Dlhodobé záväzky - okrem nevýznamného záväzku zo Sociálneho fondu v materskej ÚJ v sume 289,26 eur a záväzku zo Sociálneho fondu v dcérskej ÚJ v sume 1 733,40 eur, sú ostatné dlhodobé záväzky evidované len v materskej účtovnej jednotke – obci. A tieto sú popísané vyššie v bode „5.1.2 Záväzky obce“ tejto konsolidovanej správy

V **krátkodobých záväzkoch** KC bol k 31. 12. 2020 konečný stav **121 951,75 €**, čo je oproti minulému obdobiu (122 299,06 €) minimálne **zníženie** krátkodobých záväzkov o 1 965,69 € (o 0,3 %). V sume krátkodobých záväzkov sú všetky záväzky v lehote splatnosti, z toho za obec je to suma 61 991,48 € a dcérsku ÚJ 59 960,27 €.

Významné položky **krátkodobých záväzkov obce v rámci KS** sú popísané vyššie v bode „5.1.2 Záväzky obce“ tejto konsolidovanej správy. Základná škola významné krátkodobé záväzky k 31.12.2020 nevykazovala.

5.2.3 Úvery KC

V rámci konsolidovaného celku má 2 **bankové úvery len obec**, z ktorých má nesplatené istiny k 31.12.2020 spolu s úrokmi v sume **63 599,89 eur**. Už sú podrobnejšie skomentované v bode „5.1.3 Úvery obce“.

6. Účtovný výsledok hospodárenia

6.1 Účtovný výsledok hospodárenia za **obec – materskú účtovnú jednotku**

Účtovný výsledok hospodárenia zistený z účtovníctva ako rozdiel výnosov a nákladov (rozdiel účtovných tried 6–Výnosy a 5–Náklady) predstavoval v **roku 2020 zápornú hodnotu 82 828,66 € po zdanení** za hlavnú činnosť obce (v roku 2019 bol účtovný výsledok hospodárenia kladný v sume 152 945,91 €). Podnikateľskú činnosť v danom účtovnom období obec neuskutočňovala.

Všetky výnosy **obce v roku 2020** boli spolu **1 013 327,38 eur**, čo je v porovnaní s výnosmi v roku 2019 (1 091 397,14 eur) zníženie o 7,15%, v kvantitatívnom vyjadrení zníženie o 78 069,76 eur.

Najväčšou výnosovou skupinou sú daňové výnosy samosprávy spolu 768 535,86 eur a z toho podielové dane v sume 718 570,95 eur, ktoré boli o 48 873,36 eur nižšie ako v roku 2019 (t. j. o 6,36%), čo bolo ovplyvnené pandemiou ochorenia na COVID – 19. Protipandemické opatrenia vlády SR trvajú nepretržite až do súčasnosti, takže je reálny predpoklad, že podielové dane, ich objem bude mať tendenciu znižovania aj v budúcich účtovných obdobiach, čo bude mať nepriaznivý dopad aj na rozpočty obcí a miest SR, pre ktoré je táto daň najvýraznejším zdrojom príjmov.

Všetky **náklady obce v roku 2020** boli spolu **1 096 156,04 eur**, čo je v porovnaní s nákladmi v roku 2019 (938 451,23 eur) nárast o 16,80 %, v kvantitatívnom vyjadrení je nárast nákladov o 157 704,81 eur.

Najväčšou nákladovou skupinou boli náklady na transfery z rozpočtu obce spolu 309 224,37 eur, z toho najväčší transfer z rozpočtu obce je do obecnej rozpočtovej organizácie Základnej školy s MŠ v sume 277 219,56 eur. Celkový nárast nákladov spôsobilo vyradenie nepoužiteľných projektov bez ďalších ekonomických úžitkov obce do budúcich období a vytvorenie opravných položiek k niektorým nedokončeným investíciám (*KBV, oplotenie cintorína, aktivácia majetku na budove obecného úradu v r. 2010 a 2011 - spolu v sume 109 127,65 eur*), pri ktorých bola na základe výsledkov inventarizácie majetku znížená ich reálna hodnota. Druhou najvýraznejšou nákladovou skupinou sú osobné náklady spolu v sume 282 524,61 eur, z toho najvyššie sú

mzdové náklady v sume 202 907,76 eur (poklesli oproti roku 2019 skoro o 24 000,00 eur). Pokles bol aj v nákladoch na zákonné sociálne poistenie, ostatné sociálne poistenie, v zákonných sociálnych a ostatných sociálnych nákladoch.

Účtovný výsledok hospodárenia obce, síce nie je krytý reálnym zostatkom peňazí, keďže nezohľadňuje naakumulované peňažné prostriedky z minulých účtovných období, ale ani platby, ktoré sa viažu na budúce účtovné obdobie (výnosy budúcich období), ale je dôležitým ekonomickým ukazovateľom toho, ako obec v konkrétnom účtovnom období roka 2020 hospodárila. Hospodárenie obce nepriaznivo ovplyvnila, tak ako aj hospodárenie celého štátu, pandémie COVID-19 a útlm hospodárskej činnosti, čo malo veľký vplyv na krátenie daňových výnosov obce, a veľký výpadok príjmov z podielových daní, ktoré sú pre hospodársky život našej obce zásadné. Daňové priznanie k dani z príjmu Obce Valaská Belá za rok 2020 bolo obecným úradom vypracované a v zákonnej lehote podané na Daňový úrad v Prievidzi. Obec v roku 2020 účtovala len o takých príjmoch podliehajúcich dani z príjmov právnických osôb, ktoré sú od dane z príjmu právnických osôb zákonom oslobodené, nevznikla jej žiadna daňová povinnosť.

6.2 Účtovný výsledok hospodárenia **za konsolidovaný celok (KC)**

Účtovný výsledok hospodárenia **konsolidovaného celku** zistený z účtovníctva ako rozdiel výnosov a nákladov (rozdiel účtovných tried 6–Výnosy a 5–Náklady) predstavoval v roku 2020 zápornú v sume – **80 895,38 eur**.

Výnosy konsolidovaného celku v €

Druh výnosov	Popis /číslo účtu a názov/	Rok 2019	Rok 2020
Tržby za vlast.výkony a tovar	602 – Tržby z predaja služieb	57 355,06	37 658,33
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	632 – Daňové výnosy samosprávy	817 141,89	768 535,86
	633 – Výnosy z poplatkov	54 034,89	57 145,29
	641 – Tržby z predaja DNM a DHM	2 727,91	182,64
	642 – Tržby z predaja materiálu	869,52	1 084,80
	644 – Zmluvné pokuty, penále a úr.	5,35	803,75
	645 – Ostatné pokuty, penále, úroky	0,00	0,00
	648 – Ostatné výnosy z prevádz. čin	88 689,09	81 091,68
Zúčtovanie rezerv a opr. pol. z prevádzkovej a finančnej činnosti, zúčtov. časov. rozlíš.	653 – Zúčtov. ostatných rezerv z PČ	26 558,00	41,31
	658 – Zúčtov. ostat. oprav .pol. z PČ	0,00	0,00
Finančné výnosy	662 – Úroky	0,00	0,00
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC, a v RO a PO zriadených obcou	693 – Výnosy obce z BT zo ŠR a i.	517 488,34	605 013,10
	694 – Výnosy z KT zo ŠR a od iných subjektov verejn. správy	87 446,68	85 499,38
	697 – Výnosy obce z BT od ostat. subjektov mimo verej. správy	5 704,43	5 065,49
	699 – Výnosy obce z odvodu rozpočtových príjmov	0,00	13 839,11
Spolu	x	1 658 021,16	1 655 960,74

Všetky výnosy konsolidovaného celku predstavujú spolu sumu **1 655 960,74 eur**, čo je oproti minulému účtovnému obdobiu (1 658 021,16 eur) minimálne **zníženie o 2 060,42 eur** (o 0,12 %).

Najväčšou percentuálnou mierou sa na výnosoch konsolidovaného celku podieľajú **daňové výnosy samosprávy** v sume **768 535,86** (t. j. 46,41%), čo sú **príjmy len materskej ÚJ**.

Druhou najvýraznejšou výnosovou položkou boli výnosy KC z bežných transferov zo ŠR a iné v sume **605 013,10 eur** (t. j. 36,53%) – z toho bolo 585 659,41 eur zaznamenaných vo výnosoch v dcérskej ÚJ – základnej škole s materskou školou a 19 353,69 eur v obci.

Tretou najvýnosnejšou položkou KC boli výnosy KC z kapitálových transferov zo ŠR a od iných subjektov verejnej správy **85 499,38 eur** (t. j. 5,16%) – z toho bolo 47 110,16 eur vo výnosoch základnej školy a 38 389,22 eur vo výnosoch obce.

Štvrtou položkou v poradí výnosnosti KC sú ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti **81 091,68 eur** (t. j. 4,89 %) - z toho bolo 73 074,65 eur vo výnosoch obce a 8 017,03 eur vo výnosoch základnej školy.

Piatou položkou v poradí výnosnosti KC sú výnosy z poplatkov po eliminácii v sume **57 145,29 eur** (t. j. 3,45%), na ktorých sa podieľala len materská ÚJ.

Ďalšou položkou v poradí výnosnosti KC sú výnosy z tržieb z predaja služieb v sume **37 658,33 eur** (t. j. 2,27%), na ktorých sa výraznejšie podieľala dcérska ÚJ – základná škola sumou 29 754,78 eur, materská ÚJ – obec sumou 7 903,55 eur.

Výnosy obce z odvodu rozpočtových príjmov boli **13 839,11 eur** (t. j. 0,84%), čo **boli príjmy len materskej ÚJ** na osobné náklady na udržanie zamestnanosti. v materskej škole.

ďalej výnosy obce z BT od ostatných subjektov mimo verejnej správy spolu v sume 5 065,49 eur (0,31%), z toho materská ÚJ – obec 4 993,45 eur a dcérska ÚJ – základná škola 72,04 eur. Ostatné položky výnosov tvorili len 0,14 %.

Náklady konsolidovaného celku v €

Druh nákladov	Popis /číslo účtu a názov/	Rok 2019	Rok 2020
Spotrebované nákupy	501 – Spotreba materiálu	131 083,41	115 703,71
	502 – Spotreba energie	60 356,62	62 897,72
Služby	511 – Opravy a udržiavanie	27 125,93	54 570,62
	512 – Cestovné	3 113,64	714,86
	513 – Náklady na reprezentáciu	3 678,46	834,90
	518 – Ostatné služby	116 006,77	131 889,71
Osobné náklady	521 – Mzdové náklady	692 174,88	706 954,70
	524 – Záonné sociálne poistenie	232 026,67	229 088,49
	525 – Ostatné sociálne poistenie	10 537,39	10 750,18
	527 – Záonné sociálne náklady	30 832,88	33 344,94
Dane a poplatky	538 – Ostatné dane a poplatky	5 524,04	7 464,64
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	541 – Zostatková cena predaného DM	1 617,24	35,64
	544 – Zmluvné pokuty, penále a úroky	0,00	0,00
	545 – Ostatné pokuty, penále a úroky	0,00	0,00
	546 – Odpis pohľadávky	30,00	1 198,00
	548 – Ostatné náklady na prev. činnosť	6 340,53	58 855,84
	549 – Manká a škody	0,00	19,00
Odpisy, rezervy, opravné	551 – Odpisy DHM a DNM	136 342,05	139 577,58

položky z prevádzkovej a finančnej činnosti	553 – Tvorba ostatných. rezerv z prevádzkovej činnosti	41,31	11 514,21
	558 – Tvorba ostatných opravných položiek z prevádzkov. činnosti	0,00	109 127,65
Finančné náklady	562 – Úroky	6 568,57	7 943,60
	568 – Ostatné finančné náklady	7 535,80	8 526,21
Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	584 – Náklady na transfery z rozpočtu obce do RO zriadenej obcou	0,00	13 839,11
	585 – Náklady na transfery z rozpočtu obce ost. subj. VS	5 640,67	6 131,39
	586 – Nákl.- "- subjektom mimo VS	25 306,27	24 693,42
	587 – Nákl.- ostatné transfery	828,49	1 180,00
		1 502 711,62	1 736 856,12
Dane z príjmov	591 – Splatná daň z príjmov	0,00	0,00
Spolu	x	1 502 711,62	1 736 856,12

Všetky náklady konsolidovaného celku predstavujú spolu sumu **1 736 856,12 eur**, čo je oproti minulému účtovnému obdobiu (1 502 711,62 eur) nárast o 234 144,50 eur (o 15,58%).

Najväčšou percentuálnou mierou sa na nákladoch konsolidovaného celku podieľajú **osobné náklady** – spolu 980 138,31 eur (t. j. **56,43%** z celkových nákladov KC), z toho boli:

- mzdové náklady v sume 706 954,70 eur (tvoria viac ako 40,70%, z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ **klesli oproti** minulému roku o 23 704,80 eur na sumu 202 907,76 a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ naopak **vzrástli o** 38 484,62 eur na sumu 504 046,94 eur;
- náklady na zákonné sociálne poistenie zamestnancov v sume 229 088,49 eur (13,18% z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ je to 65 718,87 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ 163 369,62 eur;
- zákonné sociálne náklady boli 33 344,94 eur (1,91% z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ je to 12 105,98 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ 212 238,96 eur;
- náklady na ostatné sociálne poistenie 10 750,18 eur (0,62% z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ je to 1 792,00 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ 8 958,18 eur.

Druhou najvýraznejšou nákladovou skupinou sú náklady KC na odpisy, rezervy a opravné položky, spolu v sume **260 219,44 eur (14,98%** z celkových nákladov KC), z toho vyslovene náklady na odpisy sú **139 577,58 eur (8,04%)**, pričom obec vykazuje odpisy v sume 83 570,58 eur a škola 56 007,00 eur. Náklady na rezervy zaznamenala len materská ÚJ v hodnote 11 514,21 eur, čo je 0,66 % z celkových nákladov KC a opravné položky evidovala tiež len materská ÚJ - obec v sume 109 127,65 eur (6,28% z celkových nákladov KC).

Tretou najvýraznejšou nákladovou skupinou sú **náklady na služby**, ktoré v rámci KS boli spolu v čiastke **188 010,09 eur (10,82%** z celkových nákladov KC). V tejto skupine sú náklady na opravy a údržbu, cestovné, náklady na reprezentáciu a ostatné služby:

- náklady na **opravy a udržiavanie** boli 54 570,62 eur (3,14 % z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ je to 36 497,62 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ 18 073,00 eur. Oproti roku 2019 sa tieto náklady výrazne zvýšili o 27 444,69 eur, čo je zvýšenie o viac ako 50%.
- náklady na **ostatné služby** po eliminácii v rámci KC predstavujú čiastku 131 889,71 eur (7,59 %), čo je zvýšenie oproti roku 2019 o 18 882,94 eur. Vyššie náklady na ostatné služby v rámci KC má materská ÚJ spolu v sume 114 063,43 eur, dcérska ÚJ – základná škola má náklady na ostatné služby v danom roku 17 826,28 eur.

Medzi významné položky nákladov na ostatné služby patria hlavne: administratívne a režijné náklady, správa bytov v bytovom dome č. 1477, na telekomunikačné služby, nákup licencií a licenčné poplatky, štúdie, posudky a expertízy; propagácia, reklama, inzercia, na dopravu

a prepravu, poštovné a nákup známok v hotovosti, na overenie účtovnej závierky 2019 na poradenstvo - hardware, software a iné služby (v nákladoch na iné služby má vyšší podiel materská ÚJ, sú v nich zahrnuté najmä náklady na služby súvisiace v materskej ÚJ s odvozom a likvidáciou komunálneho odpadu).

- Náklady na **cestovné** KC boli nevýznamné (714,86 eur – 0,04%), ako aj náklady na **reprezentáciu** (834,90 eur – 0,05 %)

Štvrtou výraznejšou nákladovou skupinou sú náklady **na spotrebované nákupy** – spolu v sume **178 601,43 eur**, čo je **10,28 %** z celkových nákladov KC, z toho náklady na:

- spotrebu materiálu boli v sume 115 703,71 eur (skoro 6,66% z celkových nákladov KC),
- spotrebu energie boli z 62 897,72 eur (3,62 % z celkových. nákladov KC).

Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť v € v rámci KC predstavujú spolu čiastku **60 108,48 eur (3,46%** z celkových nákladov KC, vyšší podiel na nich má materská ÚJ – obec v čiastke 59 959,48 €, škola len 149,00 eur.

Náklady na transfery sú v rámci KC v sume **45 843,92 eur**, má ich len materská ÚJ a predstavujú **2,63%** z celkových nákladov obce.

Finančné náklady v rámci KC sú spolu **16 469,81 eur** (čo je zhruba **0,95%** z celkových nákladov KC), pričom ostatné finančné náklady sú v čiastke 8 526,21 eur, z ktorých má vyšší podiel materská ÚJ – obec v čiastke 6 015,18 eur. V tejto čiastke sú náklady na poistenie majetku spolu a bankové poplatky. V porovnaní s minulým obdobím sa zvýšili ostatné finančné náklady v KC o 1 000,00 €. Ostatné náklady sú v nevýznamnej výške a spolu predstavujú 0,05 % z celkových nákladov KC.

7. Ostatné dôležité informácie

7.1 Prijaté granty a transfery

V nasledujúcej tabuľke je prehľad o transferoch a grantoch v členení podľa položiek a zdrojov, ktoré obec v roku 2020 prijala:

Položka /podpol	Zdroj	Názov	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2020 v €
311*	71	Grant od ostat. subjektov mimo VS – DPO SR a i.	5 000	5 000,00
		<i>Spolu príjmy z dotácií od subj. mimo VS – KZ 71</i>	<i>5 000</i>	<i>5 000,00</i>
312001	111	Dotácia zo ŠR pre ZŠ – bežný transfer na podporu výchovy k stravovacím návykom	23 808	23 808,00
312001	111	Dotácia zo ŠR pre MŠ – bežný transfer na podporu výchovy k stravovacím návykom	3 428	3 427,20
312001	111	Dotácia zo ŠR pre MŠ – bežný transfer na výchovu a vzdelávanie	3 017	3 017,00
312001	111	Dotácia na úhradu odmeny skladníka CO	270	269,97
312001	3AC1-3	Dotácia z MPC – z ESF, ŠR osobné náklady pedagogických asistentov v MŠ a ZŠ	2 866	2 865,29
312001	111	Dotácia zo ŠR na náklady SODB (sčítanie)	6 276	6 276,00
			<i>39 665</i>	<i>39 663,46</i>
312002	45	Príspevok z Environmentálneho fondu	2 135	2 134,86

			2 135	2 134,86
312012	111	Normatívne FP pre ZŠ – dotácia zo ŠR na prenesený výkon štátnej správy v školstve	514 692	514 692,00
312012	111	Nenormatívne FP pre ZŠ – dotácia zo ŠR na vzdelávacie poukazy	3 590	3 590,00
312012	111	Nenormatívne FP – BT pre ZŠ na učebnice	4 492	4 492,00
312012	111	Nenormatívne FP – BT pre ZŠ na školu v prírode a lyžiarsky kurz	4 850	4 850,00
312012	111	Nenormatívne FP – dotácia na asistenta učiteľa	26 823	26 823,00
312012	111	Dotácia zo ŠR - BT na voľby do NR SR	1 826	1 825,48
312012	111	Dotácia zo ŠR na výkon matriky	4 019	4 018,51
312012	111	Dotácia zo ŠR na výkon verejnej správy na úseku životného prostredia	199	198,27
312012	111	Dotácia zo ŠR na register adries (RA)	31	30,80
312012	111	Dotácia zo ŠR na register obyvateľstva (REGOB)	689	688,71
312012	111	Dotácia zo ŠR – náklady na boj s COVID-19	3 733	3 732,22
312012	111	Dotácia zo ŠR na likvidáciu následkov povodní	5 355	5 354,05
			570 299	570 295,04
		Príjmy z dotácií a grantov spolu – kódy zdroja 111, 45, 71, 3AC1 – 3	617 099	617 093,36

Poznámka: Sumy upraveného rozpočtu sú uvádzané v celých eurách, skutočnosť v eurách a centoch

V roku 2020 všetky prijaté bežné a kapitálové príjmy z dotácií, grantov a transferov, ktorých evidencia je zrekapitulovaná vyššie v texte, boli účelovo viazané. Obec ich použila v danom roku v súlade s ich účelom a v určenom termíne. V porovnaní s predchádzajúcim rokom 2019 (527 529,18 eur) prijala celkovo obec vyššiu čiastku transferov o 89 564,18 eur, čo je viac približne o 17 %.

7.2 Poskytnuté dotácie

Obec v roku 2020 poskytla podľa VZN 1/2017 o podmienkach poskytovania dotácií z prostriedkov Obce Valaská Belá dotácie občianskym združeniam: miestnemu dobrovoľnému hasičskému zboru (DHZ Valaská Belá), Telovýchovnej jednote Štart Krištál' Valaská Belá na bežné výdavky – určený účel súvisiaci s ich činnosťou:

Žiadateľ dotácie Účelové určenie – bežné výdavky – kapitálové výdavky	Poskytnutá dotácia FP v €	Použité prostriedky v €	Rozdiel (stĺ.2 - stĺ.3) v €
OZ – DHZ Valaská Belá – bežné výdavky	12 875,00	12 875,00	0,00
OZ – TJ Štart Krištál' Valaská Belá – bežné výdavky	9 050,00	9 050,00	0,00

Okrem vyššie uvedených dotácií z prostriedkov obce v roku 2020 nebola podľa VZN číslo 1/2017 poskytnutá dotácia žiadnej inej právnickej, či fyzickej osobe.

7.3 Významné investičné náklady v roku 2020

Stavebné práce a investičné náklady zrealizované v roku 2020:

- **obec**
 - vybudovanie čističky odpadových vôd pre bytový dom č. 1477 (39 710,19 eur);
 - obstaranie časti rekonštrukčných prác na požiarnej zbrojnici (22 621,37 eur);
 - obstaranie časti rekonštrukčných prác Ústredného kúrenia na zdravotnom stredisku budova, ktorého je majetkom obce (47 244,66 eur);
 - obstaranie traktora s vlečkou a nakladačom z kapitálovej dotácie z Environmentálneho fondu (spolu 66 600,- eur);
 - obstaranie 4 ks veľkokapacitných kontajnerov na triedený odpad z kapitálovej dotácie z Environmentálneho fondu (spolu 6 312,- eur);
 - rozšírenie rozhlasovej ústrednej AMO s príslušenstvom na odosielanie verejných vyhlášok obecného úradu občanom na mobily cez SMS (2 700,- eur);
- **rozpočtová organizácia – Základná škola s materskou školou Valaská Belá**
 - rekonštrukcia strechy (výmena strešnej krytiny) na budove školskej jedálne a družiny (spolu 22 073,60 eur).

7.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti konsolidovaného celku 2021 – 2023

Predpokladané stavebné práce a investičné akcie realizované z finančných zdrojov štátneho rozpočtu a rôznych podporných fondov EÚ, na základe vypracovaných projektov rámci KC v roku 2021 - 2023:

- **obec**
 - obstaranie nového obecného špeciálneho automobilu na vývoz TKO;
 - dokončenie komplexnej rekonštrukcie a modernizácie objektu požiarnej zbrojnice;
 - rekonštrukcia kotolne v kultúrnom dome a kine;
 - zateplenie obvodových múrov a strechy objektu obecného úradu;
 - oprava a celkové zateplenie objektu budovy zdravotného strediska, výmena okien;
 - výmena celej podlahy v oboch miestnostiach kultúrneho domu;
 - kompletná oprava kuchyne a skladu v KD, omaľovanie, výmena okien;
- **rozpočtová organizácia – Základná škola s materskou školou Valaská Belá**
 - zateplenie obvodových múrov budovy základnej školy;
 - rekonštrukcia telocvične;
 - rekonštrukcia bežeckej dráhy a komplexná úprava okolia školy;

7.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia. Po 31. decembri 2020 nenastali také udalosti, ktoré by si vyžadovali zverejnenie alebo vykázanie v konsolidovanej účtovnej závierke za rok 2020.

Spracovala: Mgr. Elena Obuchová

Ing. Miloš Cúcik
starosta obce

Prílohy:

- Individuálna účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky
- Výrok audítora k individuálnej účtovnej závierke
- Konsolidovaná účtovná závierka: Konsolidovaná Súvaha, Konsolidovaný Výkaz ziskov a strát, Poznámky konsolidovanej účtovnej závierky
- Výrok audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke
- Dodatok správy audítora o overení súladu výročnej správy s individuálnou a konsolidovanou účtovnou závierkou